

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2651 Rétság, Rákóczi út 20. Telefon: 35/550-100

www.retsag.hu Email: hivatal@retsag.hu

Előterjesztést készítette: Fodor Rita Mária

Előterjesztő: Hegedűs Ferenc polgármester

Integrált Településfejlesztési Stratégia előzetes elfogadása

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2016. július 12-i ülésére

Tárgyalja	Ülés	Szavazás
☐ Szociális bizottság	☒ Nyílt	☒ Nyílt szavazás
☒ Pénzügyi és Városüzemeltetési Bizottság	☐ Zárt	☐ Titkos szavazás
☐ Közbeszerzési Bizottság		☐ Egyszerű többség
☒ Képviselő-testület		☒ Minősített többség

1. A tárgyalandó témakör tárgyilagos és tényszerű bemutatása

Tisztelt Képviselő-testület!

A jogszabályi előírások és az aktuálisan benyújtandó pályázatok szükségessé tették az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatát.

Az ITS felülvizsgálatát elvégeztük. A felülvizsgálat természetesen nem jelenti a teljes átdolgozást, a feladatok és az alapadatok kerültek aktualizálásra, kibővítésre.

Az ITS tervezetet a képviselő-testületi elfogadása után társadalmi véleményezésre nyilvánosságra kell hozni. Javaslom, hogy a www.retsag.hu honlapon kerüljön megjelenítésre véleményezésre. A hirdetőtáblán, a Rétság TV-ben felhívást javaslok közzé tenni, melyben felhívánk a lakosságot, a civil szervezetek figyelmét véleménynyilvánítás lehetőségére.

Kérem a Tisztelt Testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni szíveskedjen.

Rétság, 2016. július 04.

Hegedűs Ferenc
polgármester

2. Előzmények, különösen a témában hozott korábbi testületi döntések, azok végrehajtása:

3. Jogszabályi háttér:

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában,

„13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;”

- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdésében, és a 8. § (1) bekezdése,

„A helyi önkormányzatok építésügyi feladatai

6. § A települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el.”

A településfejlesztés és a településrendezés általános szabályai

„8. § (1) A településfejlesztési koncepciót, az integrált településfejlesztési stratégiát és a településrendezési eszközöket a területfejlesztési tervekkel összhangban, az országos településfejlesztési és településrendezési szakmai előírások figyelembevételével, továbbá azok elkészítéséről szóló, e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint kell elkészíteni.”

- a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 28-29. §-a

„A településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök egyeztetésének és elfogadásának közös szabályai

28. § (1) A koncepciót, a stratégiát és a településrendezési eszközöket a polgármester, illetve a főpolgármester (a továbbiakban együtt: polgármester) egyezteti a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel a helyi adottságoknak megfelelően, az államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal.

(2) Koncepció, stratégia, településrendezési eszköz vagy azok módosítása véleményezési eljárás lefolytatása nélkül nem fogadható el, kivéve a magasabb szintű jogszabály rendelkezésének változása miatti ellentétes - helyi önkormányzati - előírás hatályon kívül helyezése esetén.

(3)²⁰ A lakossággal, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetekkel, vallási közösségekkel történő véleményeztetés a helyi adottságoknak megfelelően, a feladat jellegének figyelembevételével a partnerségi egyeztetés szabályai szerint történik.

(4)²¹ A településrendezési eszköz az országos településrendezési és építési követelményekben megállapított településrendezési követelményeknél megengedőbb követelményeket az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 111. §-ában felsorolt feltételeken túl akkor határozhat meg, ha ahhoz az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal, a 40. § (8) bekezdése szerinti esetben a településfejlesztésért és a településrendezésért felelős miniszter záró szakmai véleményében hozzájárul.

4. 21. A partnerségi egyeztetés

29. § Az önkormányzat - a teljes körű nyilvánosság biztosításával, az e fejezetben meghatározott határidők figyelembevételével - a tervezés előtt dönt a partnerségi egyeztetés szabályairól, amelynek során meghatározza:

- a) az egyeztetésben résztvevők (a továbbiakban: partnerek) tájékoztatásának módját és eszközeit,
- b) a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját,
- c) az el nem fogadott javaslatok, vélemények indoklásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét,
- d) az elfogadott koncepció, stratégia és településrendezési eszközök nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.”

5. Határozati javaslat

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2016. (VII.12.) számú határozata

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az Integrált Településfejlesztési Stratégia előzetes jóváhagyásáról készített előterjesztést.

A Képviselő-testület a határozat mellékletét képező Integrált Településfejlesztési Stratégiát jóváhagyja.

Az ITS tervezetét 30 napra lakossági véleményeztetésre a hivatalos honlapon közzé kell tenni.

Határidő: lakossági véleményeztetésre történő közzétételre 2016. július 15.

Felelős: Hegedűs Ferenc polgármester

Záradék:

Az előterjesztés jogszabálysértést nem tartalmaz

Dr. Varga Tibor
jegyző

RÉTSÁG VÁROS
átdolgozott
INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIÁJA
és
ELŐZETES AKCIÓTERÜLETI TERVE
2016-2020

Alapdokumentum:

Rétság Város Integrált Városfejlesztési stratégiája és előzetes akcióterületi terve 2007-2013

Megbízó: Rétság Város Önkormányzata

Kivitelező: Nagy-ferenczi Kft.

Hatvani Területfejlesztési Iroda Kft.

2009. november

ALÁÍRÓLAP

RÉTSÁG VÁROS
INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA
és
ELŐZETES AKCIÓTERÜLETI TERVE

Aláíró:

Mezőfi Zoltán s.k.
polgármester

Az anti-szegregációs tervet jóváhagyta:

Kis Tibor s.k.
anti-szegregációs szakértő

Rétság, 2008. június 12.

2016-2020
Felülvizsgálat

Aláíró:

.....
Hegedús Ferenc
polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
1.1. Vezetői összefoglaló.....	5
1.2 Módszertan és előzmények ismertetése.....	8
2. Helyzetelemzés	9
2.1 Rétság szerepének meghatározása a településhálózatban.....	9
2.2 Helyzetértékelés.....	14
2.3 A város területi megközelítésű elemzése.....	26
3 Stratégia	35
3.1 Jövőkép kijelölése, fejlesztési célok	35
3.2 Célhierarchia kiépítése.....	47
4 Előzetes Akcióterületi Terv	56
4.1 Illeszkedés az Integrált Városfejlesztési Stratégiához.....	56
4.2 A településfejlesztési akcióterület kijelölése, jogosultság igazolása.....	56
4.3 Helyzetelemzés	60
4.4 Fejlesztési célok és beavatkozások.....	62
4.5 Pénzügyi terv	74
5 Antiszegregációs terv.....	79
5.1 Szegregációs szempontból veszélyeztetett területek	80
5.2 A roma népesség helyzete a városban	89
5.3 Problémák feltárása	89
5.4 Anti-szegregációs program.....	90
6 A stratégia megvalósíthatóságának eszközei.....	96
6.1 Önkormányzati eszközök.....	99
6.2 Partnerség	97
6.3 Szervezeti elvárások, menedzsment	99
6.4 A stratégia megvalósulásának monitoringja.....	100
Mellékletek	101

1. Bevezetés

Az Európai Bizottság kezdeményezésével és egyetértésben a 2007-2013 2014-2020 közötti támogatási periódus alatt a tagországokban a Lipcsei Charta és a Területi Agenda (2011. május) irányelvei szerint kiemelt hangsúlyt kap a területfejlesztés, azon belül a a policentrikus és kiegyensúlyozott területi fejlődés elősegítését, az integrált fejlesztés ösztönzését a városokban, valamint a vidéki és sajátos adottságú régiókban, a határokon átnyúló és transznacionális funkcionális régiók területi integrációját, a régiók erős helyi gazdaságokon nyugvó globális versenyképességének biztosítását, a területi összeköttetés javítását, a régiók ökológiai, táji és kulturális értékeinek kezelését és összekapcsolását.

Az elkészített Rétság város Integrált Városfejlesztési Stratégiája összhangban a Lipcsei Charta és a Területi Agenda irányelveivel középtávra (7-8 évre) szóló dokumentum. A helyzetértékelésre alapozó fejlesztési célok és irányok meghatározásán túl megvalósítási elemeket is magában foglal. Ilyenek például a forráskoordináció, ingatlangazdálkodási terv, amelyek nemcsak a város szándékain múlnak, hanem az adott piaci környezeten és a város számára elérhető támogatási, pályázati források által kínált lehetőségeken is.

A városi akcióterületek kiválasztása és a fejlesztések megfogalmazása a helyi szereplők (hatóságok, önkormányzat, gazdasági-társadalmi partnerek) bevonásával történt, a koncentráció elvének alkalmazásával.

1.1. Vezetői összefoglaló

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia alapvető célja a fenntartható városfejlesztés kereteinek meghatározása, amely az élhető és vonzó környezet biztosítását jelenti. Az élhető város megteremtésének fontos eszköze az integrált környezeti tervezés, a funkcióvesztett területek revitalizálása, a válságterek rehabilitációja, a zöldterületek védelme és lehetőség szerinti növelése. **További célként határozandó meg a lakónépesség szám csökkenésének megállítása, a lakosságszám növelése.**

Rétság és a környező települések együttműködésének és funkciómegosztásának erősítése a fő cél, melynek megvalósulását szolgálja a város térszervező erejének erősítése.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célja:

- ✓ stratégiai szemlélet alapú városfejlesztés támogatása
- ✓ fejlesztendő városi akcióterületek kijelölése
- ✓ a fejlesztési területek összhangjának megteremtése
- ✓ városfejlesztés menedzsment rendszerének kialakítása

A fejlesztések integráltságát biztosítja, hogy többféle fejlesztési tevékenységet hangol össze és a közérdekű fejlesztések összhangban vannak a helyi lakosság igényeivel és ösztönözik a magántőke beruházásait.

A helyzetelemzés alapján javasolható közép távú stratégia:

- ✓ **Élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet**
- ✓ **Egészségügyi, oktatási, közigazgatási *járási* központ**
- ✓ **Energiatakarékos, fenntartható, tiszta városi környezet**
- ✓ **Dinamikusan fejlődő vállalkozási környezet**

A tematikus célok megvalósítása során az alábbi szempontokat kívánjuk érvényesíteni:

- ✓ A fejlesztések megvalósítása innovációra fogékony környezetben történjen
- ✓ A rendelkezésre álló erőforrások mellett csak a legnagyobb hozzáadott értékkel bíró fejlesztési programok valósuljanak meg
- ✓ Városrészek céljainak megvalósítása összehangolt módon történjen a redundancia elkerülése érdekében
- ✓ Ne alakuljon ki a város területén szegregációs gócpont

1. táblázat

A fejlesztések területi lehatárolása

	A fejlesztés célja	Helye
1.	Bölcsőde létrehozása	Lehetséges helyszínek Új építésű esetén: 171/2 hrsz A meglévő óvoda épületének átalakításával
2.	Utastorgalmi épület építése	2651 Rétság, Buszforduló
3.	Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása, gyalogátkelőknél akadálymentes útpadka kialakítása	
4.	Piac udvar felújítása, közművesítése, üzletek kialakítása	Rétság 198/16; 304/3-4; 193, 195/8, 134/37 hrsz.
5.	Volt laktanya területének környezettudatos átalakítása, zöldterületek kialakítása, gazdaságfejlesztés	
6.	Zöld városrészek kialakítása, meglévők továbbfejlesztése	
7.	Infrastruktúra továbbfejlesztése a volt laktanya területén	Rétság 256/26 hrsz
8.	Polgármesteri Hivatal felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 20., 415/1-2 hrsz
9.	Rákóczi út 32. szám alatti vegyes használatú épület felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 32.
10	Bevásárlóközpont kialakítása	Lehetséges helyszínek 1. MOL kúttal szemben CBA tulajdonú 2. Volt buszforduló CBA tulajdonú terület 3. Volt laktanyában
11	Tanuszoda kialakítása	
12	Szőlő utcai telkek közművesítése	
13	CISZ ház kialakítása	Volt védőnői szolg. épületének helyén

14	Rendezvényház kialakítása a volt CSMO helyén	
15	Különböző alapterületű lakások kialakítása önkormányzati bérlakás és értékesítés céljából	Volt laktanya területe
16	Mindszenty – Pallavicini emlékhely kialakítása	
17	Idősek gondozóházának kialakítása	Volt laktanya legénységi szálló épület
18	Tűzoltólaktanya bővítés	Volt laktanya területe
19	Radnóti utcában lakótelkek kialakítása	
20	Gyalogátkelőhely kialakítása	Rétság, 2-es számú főút

	Akcióterületen kívüli fejlesztés célja	Helye
1.	A város Északi részén lévő lakóterület	32 ha
2.	Déli gazdasági terület	2651 Rétság, 305, 306, 307, 308, 309,/1-8, 310/1-5, 311 hrsz.
3.	Sportpálya revitalizációja (volt laktanya melletti terület)	Rétság, 356/24 hrsz
4.	Szabadidő – rekreációs terület továbbfejlesztése	2651 Rétság, Hunyadi park
5.	Autóbusz megállóhelyek a település északi részén	2651 Rétság, 520, 13/1 hrsz
6.	Temető fejlesztés – kerítés építés, szóró parcella kialakítása, parkosítás,	2651 Rétság, 05/67 hrsz
7.	Szabadtéri színpad kialakítása	400-as mellett
8.	Bem utcai lakótelep rehabilitációja	
9.	Korányi utca összekötése a Madách utcával	
10	Megújuló energiával közvilágítás bővítése a Nógrádi-Petőfi, Petőfi-Madách, Madách-Akácfa utcák közötti gyalogúton, Bem lakótelep – Radnóti u. közötti gyalogátkelőn	Nógrádi-Petőfi, Petőfi-Madách, Madách-Akácfa utca, Bem lakótelep – Radnóti u.
11	Kerékpárút építés	Táncsics u. Laktanya út, Vasút u.,

•	Rákóczi út, 2. számú főút, Hunyadi sor, Akácfa u., Nagypakoló, Zrinyi u., temető melletti földút
---	---

1.2 Módszertan és előzmények ismertetése

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkársága 2007. október 5.-én kézikönyvet adott ki az IVS készítéséhez. A városfejlesztési kézikönyvben foglaltak felhasználásával, valamint helyi egyeztető fórum megállapításainak figyelembe vételével készült el Rétság 2007-2013 közti időszakra szóló integrált stratégiai dokumentuma és előzetes akcióterületi terve. **A településfejlesztési stratégiát felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során figyelembe vettük a már megvalósult fejlesztéseket, az időközben felmerült igényeket és a pályázati lehetőségeket.**

A stratégia készítésénél az alábbi alapelveket követtük:

1. kérdőíves felmérés előzi meg (lakossági)
2. társadalmi egyeztetés során a partnerség és a nyilvánosság biztosítása (lakossági, civil, vállalkozói)

3. integrált, komplex (szakterületeket integráló) dokumentum készül
4. hosszú távú, gazdasági alapú fejlesztéseket tartalmaz
5. 7-8 évre vonatkozó stratégiai irányokat jelöl ki, ezen kívül 3-4 éves operatív programot tartalmaz
6. Lipcsei chartával és a Lisszaboni stratégiával összhangban legyen és ötvözze a hazai és Uniós irányelveket, szakpolitikákat
7. fenntarthatóság elve még fontosabb (kapacitástervezés – gazdasági, társadalmi és ökológiai szinten is)
8. az önkormányzat globális felelősségvállalásán alapul (gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, helyi szolgáltatások – menedzselni is kell a várost, gazdának kell lenni a városnak önmagán túlnyúló szerepe miatt)
9. egyéb forrásokat is be kell vonni:
 1. állami források
 2. gazdasági szféra forrásai
 3. egyéb, nem fejlesztési jellegű források
10. forgatókönyvet kell készíteni a társadalmasításra

2. Helyzetelemzés

2.1 Rétság szerepének meghatározása a településhálózatban

2.1.1 Rétság térszerkezeti sajátosságai

A térség közigazgatási központja Rétság város. Mindig járási székhely volt, városi rangját 1989-ben kapta, akkor még – a később önállóvá lett – Bánk és Tolmács településekkel együtt. Rétság földrajzi adottságai meghatározzák alapvető stratégiai szempontjait. A város országos jellegű térszerkezeti helyzetét és annak változási tendenciáit elsősorban befolyásolja, hogy a Budapesttől Szlovákiába vezető 2-es számú főútvonal (E77) áthalad a kisvároson, közel fekszik a M3-es autópályához.

A Börzsöny és Cserhát közé ékelődött település az első, amelyben a Vác felől érkező utas felkapaszkodván a szerpentinre, megpihenhet. A történelmi időkben ez alapozta meg Rétság életben maradását, fejlődését, Pusztaszántó beolvasztását. A település a korábbi időszakokban

is mindvégig közlekedési csomópont volt, így például annak létezésig a postakocsi szolgálat egyik fő állomása volt.

Rétság és térségének meghatározó országos jellegűnek tekinthető sajátossága, hogy része az Észak-magyarországi Régiónak.

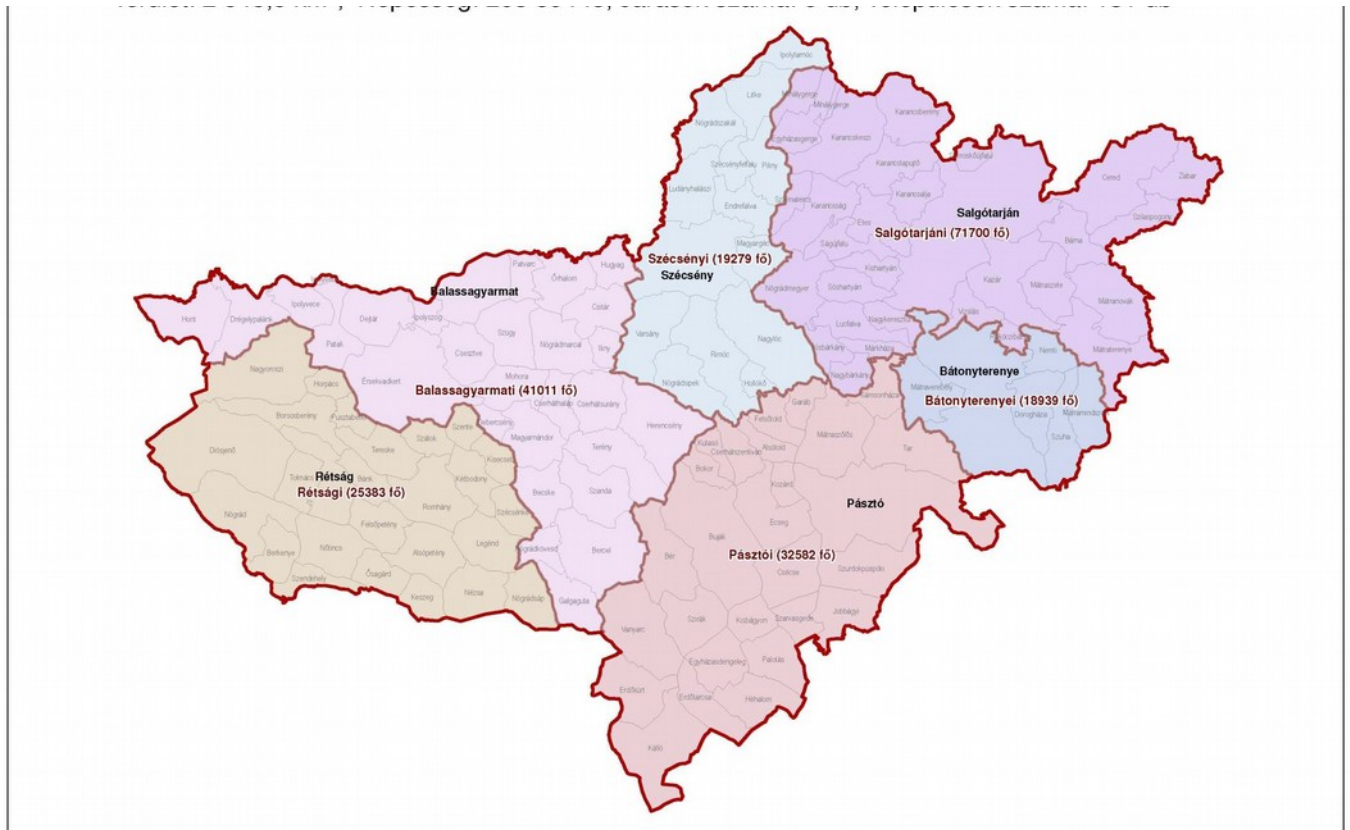
A Rétsági **járás** Nógrád megye nyugati szélén helyezkedik el, nyugaton Pest megyével határos.

A Rétsági **járás** Nógrád megye délnyugati részén található, területe 435 km². Rétsági **járást** 25 település alkotja, melyek közül egyedül a 2839 fős Rétság rendelkezik városi ranggal. A korábbi néhány száz fős falu napjainkra 2839 főt számláló **járási** központtá fejlődött. A **járásnak** 24579 fő lakosa van.

A makroregionális kapcsolatok tekintetében az Észak-magyarországon lehatárolt statisztikai-tervezési régió funkcionális nagyvárosi központjaihoz (Balassagyarmat, Salgótarján, Hatvan, Gyöngyös, Eger, Miskolc) képest viszonylag periférikus a helyzete.

Mezoregionális szinten a város legelőnyösebb topográfiai pozíciója a Balassagyarmat – Vác – Budapest közötti erővonal, mely a kapcsolatok szempontjából legkedvezőbbnek Vác irányában tűnik.

1. térkép Rétság térszerkezeti elhelyezkedése

Mikroszinten a város térszerkezetét erőteljesen befolyásolja Vác, Budapest és Balassagyarmat közelsége.

Az Észak-magyarország Régió Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyéket foglalja magában. Kiterjedése kelet-nyugati irányban hosszan elnyúló. A régió Szlovákiával határos északon. A régió déli irányban az Észak-alföldi Régióval, míg nyugati irányban a Közép-magyarországi Régióval szomszédos.

Az 1997 júniusában meghatározott “Helsinki folyosók” közül – melyek fejlesztésére az EU különös hangsúlyt fektet – három is érinti a régiót. Ebből következően a régió Nyugat- Európa és Délkelet-Európa között komoly tranzitszerepet tölthet be.

A tranzitútvonal környezeti hatásait szándékozik enyhíteni a tervezett elkerülő szakasz, mely Nagyoroszi, Rétság és Szendehely településeket érinti.

2. térkép A Magyarországon átvezető “Helsinki folyosók”

2.1.2 Rétság **járás**i szintű feladatellátása

Rétságon járóbeteg szakellátás és **nappali kórház** működik. Kórházi ellátást a salgótarjáni, balassagyarmati és a váci kórházakban vehetnek igénybe a betegek. Házi orvosi és házi gyermekorvosi praxis, mentőszolgálat és 1 gyógyszerár működik a városban.

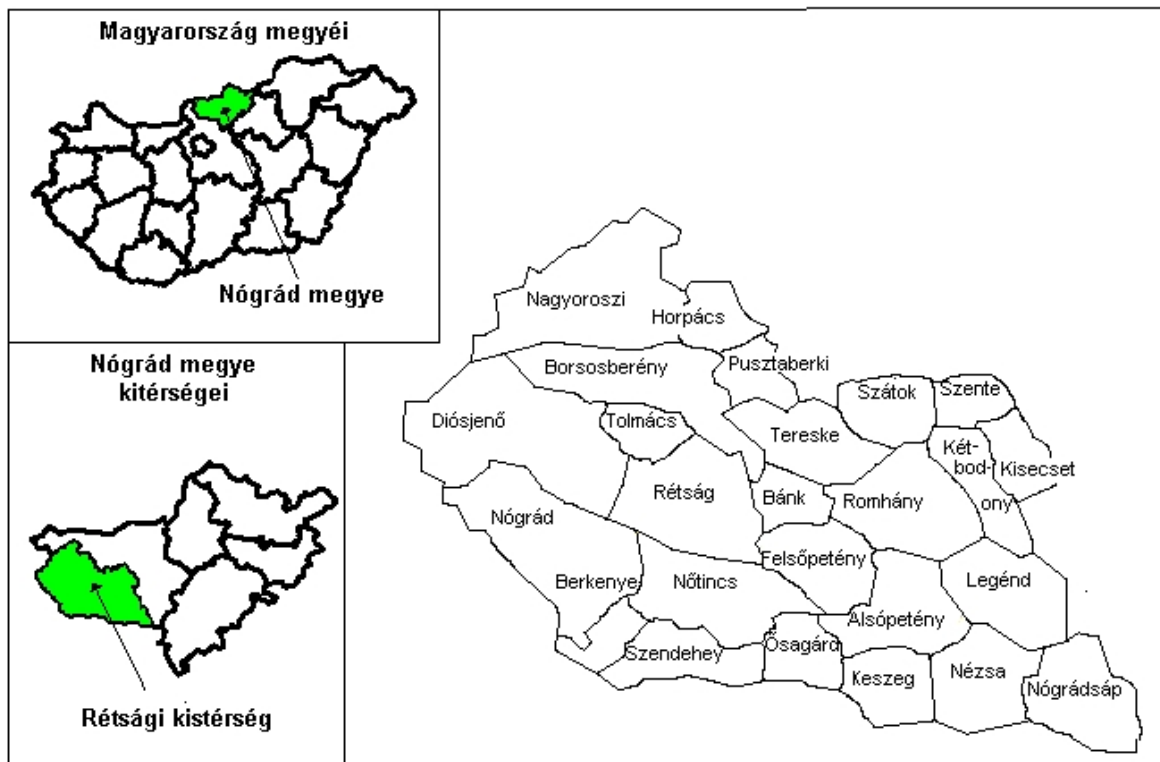
A városban működő 100 férőhelyes óvoda nem társulási formában működik.

A polgármesteri hivatal épületében **járás**i szintű feladatok ellátását végző gyámhivatal, építésügy, okmányiroda, földhivatal működik. A városban **hivatásos és önkéntes** tűzoltóság lát el szolgálatot.

2.1.3 Rétság **vonzáskörzetének bemutatása**

A 25 település alkotta 435 km² területű, 0,057 település/km² településsűrűségű, 24579 fős, 56 fő/km² népsűrűségű **járás**ban az egy településre jutó átlagos lakónépesség száma 983 fő volt. A lakónépesség csaknem teljes egészében településeken él, az össznépesség csupán 1,17 %-a él külterületen.

3 térkép Rétsági **járás** települései

A munkavállalási korú népesség (15-60 év) a lakónépesség 64,5 %-át teszi ki, ami a régióban az egyik legmagasabb arány. A gazdaságilag aktív népességben belül, a nyilvántartott álláskeresők aránya 2006. végén 10,2 % (1084 fő). A tartósan (több, mint 1 éve) regisztrált munkanélküliek száma 263 fő.

A Rétsági **járás** társadalmi-gazdasági jellege alapján a felzárkózó kategóriába tartozik. A 2007. évi CVII. törvénnyel módosított 2004. évi CVII. törvény alapján nem tartozik a hátrányos és leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé.

A Rétsági **járás** ma Nógrád megye egyik legdinamikusabban fejlődő területe, annak ellenére, hogy a rendszerváltozást követő években itt is gazdasági összeomlás következett be. Az 1970-es években a vidéki ipartelepítési hullám nyomán létrehozott leányvállalatok, üzemek a 90-es évek elejére-közepére tönkrementek, több ezer munkahely szűnt meg. Tetézte a bajt, hogy a mezőgazdasági termelészövetkezetek is nagyrészt felszámolásra kerültek. Rétság város vezetése a 90-es évek közepén felismerte, hogy elsődleges feladata a munkahelyteremtés, a helyi és térségi foglalkoztatás javítása, a működő tőke idevonzása, új beruházások elindítása. Zöldmezős beruházással négy év alatt 1.200 munkahely létesült. Az itt megtelepedők között találhatóak elektronikai alkatrészek, bőr ülőgarnitúrák gyártásával, nedvszívó-légáteresztő anyagok forgalmazásával, valamint irodai és számítástechnikai alkatrészek előállításával foglalkozó cégek.

Rétság mellett decentrumként figyelembe vehető települések **Romhány és Nagyoroszi**. Mindkét települést lakosság száma, intézményhálózata, gazdasági potenciálja és közlekedési adottsága predesztinálja erre a szerepre.

A **járás** más településein (pl. Nagyorosziban, Tolmácson, Romhányban) is történtek beruházások, amelyek jelentős számú korszerű munkahelyet teremtettek. E folyamatok eredményeként bővült a kisvállalkozások köre, elsősorban a kereskedelem és a szolgáltatások területén.

2.1.4 Rétság dinamikai jellemzése, funkciója, a városhierarchiában betöltött szerepe A terület arculatát a Cserhát dombjai, a Naszály és a Börzsöny határozzák meg. A falvakban számos helytörténeti kiállítás található, a térség a palóc, szlovák, sváb etnikum révén hagyományokban gazdag, napjainkban ezeket a hagyományokat próbálják feléleszteni. A történelmi múlt iránt érdeklődők megtekinthetik Nógrád és Drégely várát, számos településen találnak csatahelyeket (Diósjenő, Romhány, Rétság), igényes helytörténeti kiállításokat, honismereti házakat, emlékszobákat (Bánk, Horpács, Berkenye, Nógrád, Szendehely, Alsópetény). Az irodalmi emlékhelyként ismert Horpácson, a Mikszáth-kúriában megtekinthető a Szklabonyán született palóc író bútoraival, használati tárgyaival, életútját és munkásságát bemutató dokumentumokkal berendezett múzeum. A környék csaknem valamennyi településén található építészeti szempontból komoly értéket képviselő uradalmi kastély és kúria (hasznosításuk nem mindenhol az épület rangjának megfelelő). Számos látogatót vonzanak külföldről is a középkori, valamint a 18. századi barokk egyházi műemlékek, melyek közül legértékesebbek a tereskei, az alsópetényi és a nógrádsápi templomok.

Nógrád megyében elsőként Rétságon kezdődött meg a „zöldmezős” ipartelepítésre alkalmas terület előkészítése, így a megye iparszerkezetében történt változások az elmúlt tíz évben a Rétsági **járás**t érintették a legkedvezőbben. Multinacionális cégek sora létesített üzemet Rétságon, Romhányban ismét **erős** a kerámiaipar, Nagyorosziban a lakókocsigépjártás fejlődik és az új tulajdonosnak köszönhetően a Felsőpetényi Agyag- és Ásványbánya is stabilizálta helyzetét.

A **járás**ban a Börzsöny-Naszály vidéke természetföldrajzi adottságai, talajviszonyai, klimatikus tényezői alapján kiemelten alkalmas bogyógyümölcs, továbbá csonthéjas gyümölcsök és alma termesztésére. A gyümölcs feldolgozására, tárolására hűtőházak létesültek.

Közigazgatásilag az Észak-Magyarországi régióba tartozik, gazdasági kapcsolatrendszerében meghatározó, hogy a főváros külső agglomerációs gyűrűje érinti, így erőteljesen érvényesül Budapest, illetve a Központi régió hatása. A térség viszonylag ritkán lakott, a települések szétszórtan helyezkednek el, a falvak lakossága nagyrészt 1000 fő körüli. Rétság városi rangjával egyedüli a **járásban**, ennek megfelelően lát el a **járási** közigazgatási feladatokat. Az önkormányzat előtt jelentős feladatok állnak, elsősorban a humán infrastruktúra területén, a volt honvédségi ingatlanok hasznosításában, a belső úthálózat felújításában. Állami feladat a főközlekedési útnak a várost elkerülő szakaszának a megépítése, **az általános iskola és hivatásos tűzoltóság és a járási hivatal működtetése.**

2.2 Helyzetértékelés

2.2.1 Környezet

Rétság a Börzsöny és a Cserhát között, a Nógrádi-medence lankákkal tarkított völgyében terül el. A környező települések közlekedési, kereskedelmi, igazgatási, valamint kulturális és egészségügyi központja. A városon átfolyó patak medrére merőlegesen vezet Szlovákia irányába a 2-es (E77) számú főközlekedési út.

Nevezetességei között a Kovács-kúria, valamint a szlovák kisebbség múltját bemutató kiállítás, a XVII. Századi evangélikus harangláb és a római katolikus templom említésre méltó.

Rétság déli határában lévő Pusztaszántó napjainkban közigazgatásilag a városhoz tartozik. A XIX. század első felében a Kovács-család épített itt úrilakot. A műemlék kúriát napjainkra szépen helyreállították.

Méltatlanul elhanyagolt állapotban találjuk Jásztelekpusztát. A településrészen található a földvár romjai, temetőjében pedig több évszázados síremlék között felfedezheti az érdeklődő a Benyovszky család kriptáját.

Barokk stílusú, egyhajós római katolikus templomát 1729-ben Szent András tiszteletére szentelték fel. A település földrajzi elhelyezkedése és jó közlekedési kapcsolatai révén remek kiindulópont a környék nevezetességeinek csillagtúraszerű felkereséséhez.

Vadregényes turistautak indulnak innen a Börzsönybe és a Cserhátba. S néhány kilométerre van a városhoz a Bánki-tó, ahol strandolni, sportolni és horgászni egyaránt lehet.

2.2.2 Társadalom

Rétság város területe 1978 hektár, azaz 19,78 km², ami a megye területének mindössze 0,77 %-a. A térség demográfiai mutatói közül a népesség alakulását, a természetes szaporodást, a vándorlási különbözetet a korösszetétel fontosabb elemeit mutatjuk be, továbbá ahol lehetséges, összevetjük a kistérségi – **járás**i és a megyei adatokkal.

2. táblázat Rétság város főbb adatai

Vizsgált terület Rétság és a Rétsági **járás**

2006.	Rétság	Rétság kistérség
Lakónépesség száma	3.015	25.929
Állandó népesség száma	3.023	25.999
Állandó népességből a 0-14 évesek száma	455	3.779
Állandó népességből a 15-59 évesek száma	2.099	16.479
Állandó népességből a 60-X évesek száma	421	5.341
Belföldi odavándorlás	150	1.458
Belföldi elvándorlás	153	1.334
Vándorlási különbözet	3	3.124

2016.	Rétság	Rétsági járás
Lakónépesség száma	2.763	23.383
Állandó népesség száma	2.839	24.579
Állandó népességből a 0-14 évesek száma	385	3.372
Állandó népességből a 15-59 évesek száma	1.802	15.054
Állandó népességből a 60-X évesek száma	652	6.153
Belföldi odavándorlás	12	52
Belföldi elvándorlás		
Vándorlási különbözet		

Forrás: KSH(2006.), Nógrád Megyei Kormányhivatal (2016.)

Népesség

A város lakónépessége 2006-ban 3015 fő volt, állandó népessége pedig 3 023 fő volt, ami Nógrád megye lakosságának 1,36 %-át **tette ki**. **2016-ban a lakónépesség 2.763 fő, ami Nógrád megye lakosságának (193.297 fő) 1,47 %-a.** Megállapítható, hogy a megyei átlaghoz képest Rétság lakosságszáma **szérszűbb mértékben csökkent, ez mindenképpen pozitívumként értékelhető.**

Népsűrűség

Rétság város területe 19,78 km². A település népsűrűsége 2006-ban 152 fő/km², ami jóval magasabb a **járás** egészére vonatkozó 59,6 fő/km² adattól, és a Nógrád megye egészére 86,5 fő/km² értéktől is jóval magasabb.

Korösszetétel

Korösszetétel tekintetében azonban kedvezőtlen tendenciaként tapasztalható a **járásban** a 0-15 éves korú lakosság számának csökkenése, 2001-ben 2643 fő volt, 2006-ban viszont már csak 2554 fő volt. Ezzel szemben ugyanis a lakosságon belül nőtt a 59 évnél idősebbek aránya. 2001-ben létszámuk 375 fő volt, addig 2006-ban már 421 főre nőtt.

Állandó népesség változásának aránya a Rétsági járásban (2016/2006)

2016/2006.	Rétság	Rétsági járás
Lakónépesség száma	91,64 %	90,18 %
Állandó népesség száma	93,91 %	94,54 %
Állandó népességből a 0-14 évesek száma	84,61 %	89,23 %
Állandó népességből a 15-59 évesek száma	85,85 %	91,35 %
Állandó népességből a 60-X évesek száma	154,87 %	115,20 %

Tovább vizsgálva a korfa változását a lakónépesség szerényebb mértékben csökkent Rétságon, mint a járásban. Kedvezőtlen azonban az állandó népesség csökkenése. További kedvezőtlen eredmény tapasztalható a 60 év fölöttiek arányában az állandó népességben belül. A 60 év fölöttiek rendkívül magas arányváltozása a 70-es években kezdődött tömblakás építési programmal indokolható. Az első ipartelepítéssel egyidejűleg megkezdődtek a lakótelepek építései is. Ebben az időben a környék kistelepüléseiből jelentős lakosság szám költözött Rétságra, helyezkedett el a gyárrészlegekben. Az akkor fiatal, életpályájukat kezdők ma már a 60 év fölötti lakosság számot emelik. A 60 év fölötti lakosság szám növekedés pozitívumaként kell kiemelni, hogy Rétság munkahelyeivel, szolgáltatásaival képes volt megtartani a letelepedőket.

A korfa adatai azonban cselekvésre ösztönzik a városvezetést. Egyrészt gondoskodni kell azokról, akik koruk, egészségi állapotuk miatt rászorulnak. A gondoskodásnak ki kell terjednie az egészségügyi szolgáltatásokra és a szociális intézmények kialakítására.

Természetes szaporodás

Természetes szaporodás, illetve fogyás mértéke 1980-1989 között 122 fő volt, tehát többen születtek, mint haltak meg. Ugyanez ez a mutató 1990-2001 között már csak 88 fő volt.

Látható tehát, hogy ezen a téren kedvezőtlen tendencia érvényesül.

Vándorlási különbözet

A vándorlási különbözet tekintetében szintén kedvezőtlen képet mutat a statisztika az belföldi odavándorlások száma 2006-ban 150 fő, a belföldi elvándorlásoké pedig 153 fő volt, melynek különbözete –3 fő volt. A **járás**i hasonló adatokhoz viszonyítva megállapítható, hogy kedvezőtlenebbül alakultak a számadatok a hasonló időszakban. A Rétsági **járás**ban a belföldi odavándorlások száma 2006-ban 1458 fő, a belföldi elvándorlásoké 1334 fő volt, melynek különbözete 124 fő volt.

A gazdaságilag aktív illetve gazdaságilag nem aktív lakosság aránya Rétság lakosságának 67%-a sorolható a gazdaságilag aktív korúak közé, ami a megyei szinttel megegyező arány, ez pozitív lehetőséket hordozhatna magában, azonban a Rétsági **járás**ban az aktív korú népességből 8363 főnek volt 2006-ban munkaviszonya, ami 42,1 %-os foglalkoztatási rátát jelent, így ez az arány rosszabb a megyei 50,3 %-os átlagnál.

Születési és vándorlási különbözet 2010-2015.

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Időszak összesen
Születések száma	28	33	28	30	24	21	164
Halálozások száma	19	32	30	22	21	24	148
Különbözet	9	1	-2	8	3	-3	16
Beköltözők száma	41	56	43	47	59	64	310
Elköltözők száma	61	76	58	50	63	65	373
Vándorlási különbözet	-20	-20	-15	-3	-4	-1	-63

A fenti táblából jól látható, hogy a születési-halálozási különbözet 2010-2015. években pozitívan alakult, tehát többen születtek Rétságon, mint ahányan meghaltak. A népesség csökkenés a vándorlási különbözet miatt következett be.

A gazdaságilag aktív felnőtt lakosságra vonatkozó munkanélküliségi mutatók A regisztrált munkanélküliek száma a **járás**ban 2002 és 2004 között növekedett, majd 2005-re csökkent. A munkanélküliségi ráta, a regisztrált munkanélküliek aránya az aktív korú népességben, % ami megyei átlagnál (11,9%) jóval magasabb értéket mutat. A **járás**ban 10% alatti értékkel nem találkozhatunk.

A Rétságon élő lakosok közül 2006-ban 157-en voltak regisztrált munkanélküliek, melyből 68-an 180 napon túl regisztráltak voltak. Ez az aktív korú lakosok 7,8 %-a illetve a 3,3 %-a volt. Rétság mégis az itt található települések között e tekintetben viszonylag jó helyen helyezkedik el, az országos szintet nézve, azonban hátrányos helyzetűnek számítható.

A regisztrált munkanélküliek száma a felülvizsgálat időszakában kisebb eltérésekkel stagnálónak mondható. Az álláskeresők számára folyamatosan biztosítjuk a közmunkaprogramok lehetőségeit. A 2014/2015. évek fordulóján 6 hónap időtartamú téli közfoglalkoztatási programban vettünk részt. Munkaerő igényünket 100 főben jelentettük. Ezzel a létszámmal, ha csak átmenetileg is, de megszűnt volna Rétságon a munkanélküliség. Az igényelt létszámkeretet személyi aktivitások hiányában azonban 60-68 főig tudtuk feltölteni. 2015. év végén 60 közfoglalkoztatott részére biztosítottunk munkalehetőséget. Problémát jelent, hogy az aktív korú munkanélküliek a közmunkaprogramokat „nyugdíjas állásnak” gondolják. 2015. évben nyitotta meg gyárát Rétságon az Urbán és Urbán Kft. Jelenleg 50 fő dolgozik a gyárban, ahol jelentős többségében nem rétsági lakosok vállaltak munkát. Ebben az esetben is elmondható, hogy a megyei és városi vezetés közreműködésével, pályázati forrásból létesített gyár nem a rétságiak részére biztosított munkalehetőséget. Ugyanakkor mind a megyei, mind a városi vezetésnek, a gyártulajdonosnak az lett volna az érdeke, hogy Rétságon csökkenjen a munkanélküliség. A rétsági munkanélküliek pedig továbbra is a közmunkaprogramokhoz ragaszkodnak.

A munkanélküliség további csökkentése várható az Ipari Parkban lévő új öntöde üzem kialakításával, mely a tervek szerint 206. évben kezdi meg működését.

2.2.3 Gazdaság

Rétság gazdaságának állapotát a következő szempontok alapján elemezzük: vállalkozások helyzete, ágazati szerkezet, turizmus, helyi gazdaságfejlesztés és információs technológia.

A **járás** fejlettsége és a vállalkozás-sűrűség, illetve a vállalkozói aktivitás mértéke között szoros összefüggés figyelhető meg. Országosan 2005. év végén 1 km²-re 13 vállalkozás, régióban 8, Nógrád megyében 6,5, a kistérségben 4,1 jutott.

Hasonló különbségeket tapasztalunk az 1000 lakosra vetített vállalkozások számát tekintve. Országosan 120, a régióban 80, a megyében 77, a kistérségben 69.

Nógrád megyében 2013. december 31-én 26 147 gazdasági szervezetet tartottak nyilván (az országos 1,4%-át), 1,2%-kal többet, mint egy évvel korábban. A vállalkozások száma az időszak végén megközelítette a 23,4 ezret, amelyek 78%-a önálló vállalkozó, 22%-a társas vállalkozás volt. Egy év alatt az önálló vállalkozók száma 2,4%-kal emelkedett, míg a társas vállalkozásoké ugyanennyivel csökkent. Minimálisan növekedett a vállalkozásintenzitás a megyében 2012 év végéhez képest. Az ezer lakosra vetített vállalkozásszám 118, amely a régió átlagánál 6-tal, az országos átlagnál 53-mal kevesebb. A regisztrált vállalkozások héttizede 1–9 főt foglalkoztatott. Mindössze 9 vállalkozás volt, ahol a 249 főt meghaladta a foglalkoztatottak száma.*

(Forrás: www.ksh.hu)

A vállalkozások helyzete

A regisztrált gazdasági szervezetek száma 391 db volt, melyből a regisztrált egyéni és a társas vállalkozások száma 2006-ban Rétságon 353 db volt. **2015. évben 290 vállalkozás alanya a helyi iparüzési adónak. Ebből 36 fő nem fizet iparüzési adót, zömében a vállalkozás szünetelése miatt.**

A településen 100 %-ban kiépült infrastruktúrának, valamint a vállalkozások megélénkülésének köszönhetően a környező településekről is vállalnak munkát Rétságon.

Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH)/Társasági adóbevallás kiemelt adatok /2006/ alapján megállapítható, hogy a Rétságon 25 864 109 eFt mérleg főösszeggel működtek a vállalkozások, összesen 653 610 eFt adózás előtti eredményt elérve.

2015. évről 264 vállalkozás nyújtott be helyi iparüzési adóbevallást. A vállalkozások nettó árbevétele 38.378.112 eFt, helyi iparüzési adóalapja 13.303.335 eFt volt.

Ágazati szerkezet

Működési területüket tekintve a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás nemzetgazdasági ágakban 6 db, a bányászat, feldolgozóipar, villamos energia, gáz-, gőz-, vízellátás nemzetgazdasági ágakban 32 db, az építőipar nemzetgazdasági ágban 25 db, a kereskedelem, javítás nemzetgazdasági ágban 70 db, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban 27 db, a szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ágban 10 db, a pénzügyi közvetítés nemzetgazdasági ágban 6 db, az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ágban 126 db, az oktatás nemzetgazdasági ágban 17 db, az egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban 9 db, egyéb közösségi, személyi szolgáltatás nemzetgazdasági ágban 25 db vállalkozás tevékenykedett.

A Rétságon működő, székhellyel rendelkező foglalkoztatott létszám és árbevétel szerint legjelentősebb vállalkozások:

Tredegar Film Products Termelő és Kereskedelmi Kft.

HI-LEX Hungary Kábelrendszer Gyártó Kft.

Gibbs-Hungary Die Casting Ipari Termelő Kft.

AFT Európa – Fém Formáló Technológia Kft.

Urbán és Urbán Kft

SPEKTÍVA 2000 Kereskedelmi és Szállítmányozási Kft.

Turizmus

A **járás** különösen gazdag az épített és természeti értékekben. A Duna-Ipoly Nemzeti Park részeként, több mint ötezer hektár áll országos védelem alatt.

A 2. számú főközlekedési útnak köszönhetően a városon jelentős az átutazó turisták száma. A megfelelő minőségi igények, programok, marketing tevékenységek biztosításával növelhető volna az eltöltött vendégéjszakák száma, ami a turisztikából származó jövedelmek növekedéséhez vezetne.

Kormányzati tervek alapján az élhetőbb települések számának növelése érdekében elkészül a 2. számú főközlekedési út várost elkerülő szakasza. A pozitív hatások mellett az átutazó turizmus pótlása cselekvésre kell ösztönözze a városvezetést.

Rétságon a nyári időszakban rendszeresen vannak turisztikai szempontból is kiemelkedő rendezvények. Például június első hétvégéjén sorra kerülő szlovák nemzetiségi nap, Pusztaszántón megrendezésre kerülő a lovasverseny, vagy az egész napos, több ezer embert vonzó augusztus 20-i, tűzijátékkal záródó rendezvény.

A városban szálláshely biztosítása nem megoldott. Korábban egy 20 férőhelyes panzió várta a vendégeket, de kihasználtság miatt beárt.

Helyi gazdaságfejlesztés és információs technológia – Ipari Park

A város határában körülbelül 50 hektáros területen működő Rétsági Ipari Parkban a legkorszerűbb ipari technikákat honosították meg a betelepült vállalkozások, mint például a a **HI-LEX Kft, az AFT Európa – Fém Formáló Technológia Kft., a Gibbs-Hungary Die Casting Ipari Termelő Kft, a SPEKTÍVA 2000 Kereskedelmi és Szállítmányozási Kft, a Ten Cate Enbi Gumialkatrészigyártó Kft, a Tredegar Film Products Termelő és Kereskedelmi Kft, az Urbán és Urbán Kft.**

2.2.4 Az oktatás helyzete

Óvoda

Az óvoda alapfeladata az alapító okiratban meghatározott óvodai nevelés, amely a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Az óvodai nevelőmunka az óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő – a nevelőtestület által elfogadott és a képviselő-testület által jóváhagyott – óvodai nevelési program alapján folyik.

Jelenleg 87 gyermek jár az óvodába, melyből 17 hátrányos helyzetű, 6 pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A róluk való gondoskodás külön jogszabályi előírások szerint történik, azzal a céllal, hogy esélyegyenlőségük teljes körűen biztosított legyen.

Általános iskola

A Rétsági Általános Iskola a hatályos jogszabályok és a pedagógiai program szerint működő általános műveltséget megalapozó alapfokú nevelési és oktatási feladatok ellátását végző intézmény, feladatát több mint 50 éve látja el.

A legnagyobb létszámok idején több helyszínen zajlott az oktatás. Tanórák voltak a "Faházban", a Könyvtárban, az Evangélikus Imaház egyik termében, a kollégium tanulószobájában. A mai B épület a volt Gimnázium épülete, 1990-ben felújításra került az egykori pártbizottsági épület (Rákóczi úton) iskola céljára, ahol 8 tanterem és a többi kiszolgáló helyiség alkalmasak az alsó tagozat teljes elhelyezésére. Azóta is itt működik alsó tagozatunk.

A 8 évfolyamos, a tanuló létszám alapján a 2015/2016-os tanévben 13 tanulócsoportos, de 18 tanulócsoport elhelyezésére alkalmas általános iskolába 244 fő iratkozott be.

Rétság városban az Általános Iskolába a Rétság, Bánk és Tolmács községben állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, valamint személyi és tárgyi feltételek megléte esetén más településen állandó lakóhellyel rendelkező tanköteles korúak oktatását, nevelését végzi.

Fejlesztő és felzárkóztató foglalkoztatások szervezését a hátrányos helyzetű, és arra rászoruló tanulók részére.

Felkészítést a tanuló érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelő középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra és a pályaválasztásra, valamint a társadalmi

beilleszkedésre. A tehetséges tanulók differenciált foglalkoztatási lehetőségének biztosítását tanórán és tanórán kívül.

Napközis és tanulószobai foglalkoztatás biztosítását a szülők igényei szerint.

Az egészséges életmódra nevelés érdekében a szellemi és fizikai terhelés megfelelő arányának folyamatos fenntartását, testnevelési órák és sport foglalkozások Pedagógiai program szerinti biztosítását végzi.

Különleges gondozás keretében a Szakértői Bizottság által integrálhatónak ítélt sajátos nevelési igényű tanulók állapotának megfelelő általános iskolai oktatását, nevelését látja el. Az arra rászoruló gyermekek részére gyógytestnevelés és logopédiai ellátás biztosítja.

Az Általános Iskola épülete pályázati és önkormányzati forrásból teljes mértékben felújításra került. Akadálymentes, energetikai felújítása megtörtént.

Az általános iskolai fenntartói feladatok állami feladattá váltak.

Közép- és felsőfokú oktatás

Középfokú oktatási intézmény Rétságon 2016. júniusáig mind nappali, mind esti tagozaton működik/működött. A nappali rendszerű oktatás a 2016/2017-es tanévtől megszűnik. Az esti tagozat folytatja több évtizedes képzését. A járásban más középfokú oktatási intézmény nem működik, ám közel van Vác és Balassagyarmat.

A városban élő felsőfokú (főiskolai, egyetemi) tanulmányokat folytatók Budapesten és más városokban végzik tanulmányaikat.

2.2.5 Közszolgáltatások

Csatornázottság

A város 2004 évben átfogó csatornafejlesztési és rekonstrukciós beruházást végzett, melynek eredményeként a város 100%-os lefedettségű csatornarendszert épített ki, az elhasznált előregedett egységek cseréjét is elvégezték. A kommunális hulladék tisztítása megoldott, a megfelelő technikai háttér adott, a kapacitásnövelés végrehajtható.

A tervezett új városrész a Jászteleki út, Börzsönyi út, Petőfi Sándor utca felől közelíthető meg, a szennyvízcsatorna csatlakozási helyek adottak, az új szakaszok kiépítése szokványos beruházás keretében megvalósítható.

A laktanya épület közmű hálózata jelenleg nem használható, előregedett, korszerűtlen. A későbbi fejlesztések alapja az akcióterületi tervben részletezett közműfejlesztés.

Ivóvíz

A vízvezetékrendszer 100%-os kiépítettségű, kifogástalan műszaki állapotban van.

Az ivóvíz, illetve a csatornahálózat üzemeltetésére, fenntartására az önkormányzat szerződést kötött a DMRV Duna Menti regionális Vízmű ZRT-vel.

Gáz

A településen teljesen kiépült a gázszolgáltatás, valamennyi ingatlan bekötésre került a rendszerbe. Szolgáltatóként a TIGÁZ van jelen.

Elektromos hálózat

A település elektromos rendszere teljesen kiépített, a város Balassagyarmat felé eső peremén foglal helyet a villamos transzformátor állomás. A szolgáltatást az ÉMÁSZ Nyrt. végzi.

Telekommunikáció:

A településen jelen van valamennyi mobil szolgáltató, a vezetékes telefonszolgáltatást a TCOM végzi. **A településen jelen van mint szolgáltató a ACE Telecom Kft., DIGI Kft., UPC és helyi szolgáltatóként a Rétsági Kábelszolgáltató Kft. (RKSZ Kft.).**

Rétságon helyi szélessávú Internet szolgáltatás is üzemel, a szolgáltató cég: Dunaweb Kft. néven van bejegyezve.

Saját kábel TV hálózattal rendelkezik a város **(RKSZ Kft.)**, a Rétsági TV önálló műsorszerkesztő gárdát foglalkoztat.

Hulladék:

A szemétszállítás a város teljes közigazgatási területére vonatkozóan megoldott. Az önkormányzat tagja az Észak-kelet Pest Nógrád Hulladékgazdálkodási Társulásnak (108 településsel együtt). A társulat által eddig használt hulladéktároló telep megtelt, új korszerű tározó építése vált szükségessé.

3. táblázat Rétság - városrész adatok IVS

Mutató megnevezése	Rétság összesen	1. Rétság volt	2. Városközp	3. Városközpon
---------------------------	----------------------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------

		laktanya területe (akcióterü let)	ont (akcióterü let)	ton kívüli területek (akcióterület)
Lakónépesség száma	3 015	24	1 434	1 557
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	18,8	25,0	20,1	17,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	69,	1 70,8	66,5	71,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	12,2	4,2	13,4	11,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	11,8	20,9	20,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,7	33,3	14,6	12,5
Lakásállomány (db)	1 088	14	556	518
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	10,5	0,0	13,0	8,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	37,2	11,8	37,2	37,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	11,2	0,0	12,3	10,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	59,9	83,3	59,3	60,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	25,0	0,0	29,1	21,2
Állandó népesség száma	3 023	24	1 435	1 564

Forrás: 2001. évi népszámlálás

2.3 A város területi megközelítésű elemzése

2.3.1 Városrészek lehatárolásának módszere

A város szerkezetének lényeges eleme, hogy tulajdonképpen két részből tevődik össze:

Rétságból és Pusztaszántóból. Egymástól mintegy 1-1,5 km, valamint egy domb választja el. Az összeköttetést a 2-es főközlekedési út biztosítja.¹ **A közeljövőben tervezzük megvalósítani kerékpárút építését, mely a térségi kerékpárútprogramhoz kapcsolódik.**

A lehatárolás módszertanának fő szempontjai a területrendezési kapcsolódó fogalmak alapján a beépítettség és a városrész meghatározó funkciói voltak.

Beépítésre szánt területek

1. lakóterületek
2. településközpont vegyes terület
3. gazdasági területek
4. idegenforgalom, üdülőterület
5. különleges területek

Beépítésre nem szánt területek

1. közlekedési területek
2. zöldterületek
3. erdőterületek
4. mezőgazdasági területek
5. vízgazdálkodási területek

Művi értékvédelem

1. védett épületek
2. helyi védelemre javasolt épületek

¹ Rétság város településrendezési terve, 2003.

Városközpont

A város központi területét az alábbi utcák határolják:

- Templom utca,
- Hunyadi utca,
- Akácfa utca,
- Korányi utca,
- Petőfi utca,

- 2-es főút,
- Nyárfa utca,
- Mikszáth utca,
- Kossuth és a Köztársaság utcák közötti rész,
- Zrínyi utcákkal határolt terület.

A városközpontban található a város főbb funkcióihoz kapcsolódó legtöbb létesítmény:

- közigazgatás: *Polgármesteri Hivatal, Járási Hivatal*

- oktatás:

- *általános iskola*

- *óvoda*

- közművelődés: *művelődési központ és városi könyvtár*

- hitélet: *római katolikus templom, evangélikus imaház, református imaház*

- műemlék: *XVII. századi harangláb*

- egyéb: *rendőrség, tűzoltóság, posta, szakorvosi rendelők, mentők, parkolók, bank,*

kiskereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek

A városközpont bővelkedik zöldterületekben. A települési zöldfelületek egyik nagyterjedésű frekvenciált eleme a városközpont területe. A parkok együttes területe nagy, mely a környezetminőség és a településképző szemponyjából is meghatározó. **A parkok területe, minősége a 2013-2014. évi felújításoknak köszönhetően megnőtt.**

A zöldterületeken **kellő számú** a játszótér **található**, ahová a szülők a gyermekeiket kivihetik, s amelyek egyúttal szintén közösség-építő szerepet **tölthetnek** be. A meglévő játszótérek közül **valamennyi megfelel** a szabványnak. **Folyamatos feladatot jelent a biztonság fenntartása a játszótérekben.** Hiányzik a város arculatát meghatározó közösségi, gazdasági funkciókkal rendelkező főtér.

A városközpont kedvezőtlen adottsága, hogy a fő közlekedési út átszeli a településközpontot, melyet ezáltal nem csak a helyi, de az átmenő forgalom is terhel.

Volt honvédségi laktanya

Az 1934-ben katonai célokra épített 1995-ig laktanyaként működő komplexum Rétság város 356/27 - 356/39 hrsz-ú belterületi ingatlanokat foglalja magába.

A volt laktanya 200-215 m-es tengerszint feletti magasságon helyezkedik el. Elhelyezkedése, megközelíthetősége, az épületek tájolása, rendkívül kedvező, a sok oldalú hasznosítás lehetőséget biztosítja. Az ingatlan hasznosíthatóságához létfontosságú a terület teljes rehabilitációja.

A területen található épületek életkora 15 és 70 év közötti. Építő anyaguk főként téglá és vasbeton. A tetők palával és cseréppel fedettek, illetve némely épület lapos tetős. A 2006. évben készített állapotfelmérés szerint az épületek szerkezetileg jó állapotban vannak, viszont a tetők és a nyílászárók elöregedettek, kortól függetlenül szükséges a teljes külső és belső felújításuk, átalakításuk.

A 2006. évi felmérés óta az épületek állapota romlott. Szükségessé vált egy olyan felmérés, hogy mely épületek azok, melyek hasznosíthatóak és melyek azok, melyek mindenképp lebontásra szorulnak. A hasznosítható épületekben meg kell kezdeni a gazdaságfejlesztést, a szolgáltatások számának növelését. A lebontott épületek helyén szükséges zöldterületeket, parkolókat kialakítani.

A városközponton kívüli területek

A városközponton kívüli területhez a város többi részét soroltuk, a KSH által készített 14. térképen látható módon. Az alábbi felsorolásban a fejlesztéssel érintett városrészeket mutatjuk be:

- A város Északi részén lévő lakóterület (hrsz.: 0148/1, 0148/3, 0148/4, 0148/5)
- Déli gazdasági terület (hrsz.: 305, 306, 307, 308, 309, /1 - 8, 310/1 – 5, 311)
- Leendő rekreációs komplexum területe (hrsz.: 144, 145, 146, 40/1, 40/2)
- A volt laktanya melletti sportpálya (hrsz.: 356/24)
- Zrínyi utcai temető (hrsz.: 0567)
- A település északi részén kialakítandó autóbusz megállóhelyek (hrsz.: 520, 13/1)
- A város déli területén lévő sportpálya (hrsz.: 036/2, 036/20, 036/22, 295, 296)

A fenti területeket kisvárosias lakóövezetek jellemezik. A városközponton kívüli terület szélein található a gazdasági övezetek. Gazdaságfejlesztési szempontból kiemelkedik az Ipari Park területe, illetve a vasút mentén elterülő területek. Rekreációs fejlesztések céljából fontos terület a jelenlegi sportpálya területe.

2.3.2 Problémák azonosítása

A kisváros központja nagy felületű zöld, gyepes virágos területekkel rendelkezik, a közösségi tér a városközpont rehabilitációs pályázat során megvalósult. Ebből a pályázatból valósult meg a korábbi szervezetlen parkolás szervezetté alakítása. A városban a parkolóhelyek száma megnövekedett, a parkolási igények azonban megváltoztak. Korábban a parkolás túlsúlya a Nagyparkolóra koncentrálódott, a buszforduló áthelyezését követően azonban áttevődött a Piac térre. Bár a Piac téren történt a legnagyobb arányú parkolóhely kialakítás, további lehetőségre van szükség.

A települési központ centrumában, a főtéren áll a szocreál stílusban épült kultúrház, melynek méretezését, elrendezését a több ezer itt állomásozó honvédkatona kimenőjéhez igazították. Az épület hosszú távú sorsáról társadalmi vita kezdődött, de a rövid távú gazdaságos, szabályos üzemeltetéshez nélkülözhetlenné vált annak felújítása. 2013. évtől kezdődően az épület jelentős felújításokon ment keresztül: akadálymentesítésre került az épület, felújításra kerültek a mosdók, teljes felújítást kapott a Könyvtári rész, az elektromos hálózat, a fűtésrendszer. Továbbra is megoldandó feladat az energiahatékonyság növelésére szolgáló nyílászárók cseréje, a tető szigetelése és a külső hőszigetelés.

Célszerű a városképre jellemző, helyi terméskő lábazat, mint általános városjellemező megőrzése, illetve pótlása.

Ezekkel a fejlesztésekkel az épületben lévő több száz fős színház, könyvtár, egyéb funkciójú terek a civil közösség számára vonzó fórummá, a közösségi élet őszi-téli központjává válnak. Az épület kulturális célú kiépítése (lejtős színházterem) nem teszi lehetővé, hogy rendezvényházként is működjön. Ismét divatba jöttek a nagy vendégszámot számláló lakodalmak, születésnapi családi rendezvények, csapatépítő programok. Az épület konyhával, melegítő konyhával nem rendelkezik.

Ugyanakkor egyre nagyobb az igény kisebb számú közösségek programjaira is. Ezekhez a baráti összejövetelekhez (nyugdíjasklubok rendezvényei) más jellegű, családiasabb épület szükséges, udvari kiülési, szabadtéri főzési lehetőségekkel.

A volt honvédségi laktanya a hosszú távú városfejlesztési stratégiában kiemelt helyen szerepel.

A település közösségének együttgondolkodása megkezdődött a hasznosítás optimalizálására. A közösség álláspontja azonban egyöntetű abban, hogy első lépések között a használhatatlanná vált, korszerűtlen infrastruktúrát kell újra kiépíteni, figyelembe véve az energiahatékonyság (EE), a megújuló energiaforrások használatát (RES), helyi adottságait, a laktanyaterület építészeti értékeit, az állagmegóvást.

A kultúrházhoz hasonlóan szocreál stílusban és minőségi mutatókkal épült városháza leamortizálódott, és teljes felújításra szorul. A városvezetésnek helyt adó épület külső és belső látványa, szerelvényei, nyílászárói, tetőszerkezete méltatlan a város szerepéhez, jelentőségéhez.

A fiatalok neveléséhez szükséges példamutatás egyik eszköze a felnőttek által biztosított igényesség a környezet iránt, és logikus megoldások rendszerének működtetése. Az iskolai és óvodai étkeztetés körülményei és megoldásai ennek az elvárásnak éles ellentéte. A közösségfejlesztés egyik fő helyszíne az erkölcsi mércét, tartást adó történelmi egyházak templomai lennének. Ezek jelenlegi állapota, a téli időszakban nem komfortos érzést adó fűtésrendszere, esztétikai állapota azonnali beavatkozást igényel.

A kisközösségi, minden korosztálynak helyet biztosító, kulináris élvezetet nyújtó, a rövid távú szabadidő kultúrált eltöltésére szolgáló kereskedelmi szolgáltatások száma kevés. A meglévő nikotin és szeszmentes cukrászda fejlesztése a kisközösségek, baráti körök számára fontos rendezvények, beszélgetések helyszíne lesz.

A stratégia építés során első lépésként feltárássra kerültek az egyes területekre, témakörökre vonatkozó adatok, sor került a jelenlegi helyzet felmérésére.

Az adottságok ismeretében megfogalmazásra kerültek a problémák, egyúttal mérlegelésre kerültek a felmerülő lehetőségek is.

A tervezési folyamat leglényegesebb eleme a megoldási javaslatok kidolgozása volt.

Végül rögzítésre kerültek a probléma megoldását követően várható eredmények. Az Integrált **Településfejlesztési** Stratégia a HPME (Helyzet Probléma Megoldás Eredmény) struktúrákon keresztül kapcsolatot teremt a projekt szintje és az általános vízió szintje között. Lényegében egy-egy megoldási javaslat a helyi fejlesztési célok között jelenik meg.

A rögzített HPME-k, a már korábban elkészült tervek, fejlesztési elképzelések, regionális-, és vidékfejlesztési tervek, illetve a jelen kor követelményeinek történő megfelelési kényszer szülte a végleges városfejlesztési stratégiát.

2.3.3 A városrészek SWOT elemzése

Városcsokpont

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Városi közigazgatási funkciók	Közúti közlekedés (nagy átmenő forgalom)
Járásai közigazgatási funkciók	Alacsony gazdasági aktivitás
Általános iskola, kiterjedt vonzókörzet	„Mágnes” üzletek hiánya
Óvoda	Hiányok a megfelelő turisztikai infrastruktúrában
Sok zöldfelület	A szolgáltató szektor alacsony súlya
Jó közbiztonság	Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek egységes arculatának hiánya
Könnyű elérhetőség	Egységes városképhez szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek hiánya

Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
A város elérhetőségét javító közút-, és vasútfejlesztési programok	Nő a városon átmenő forgalom

Egységes akarat a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	Kereskedelmi áruházlancok „vevőelszívó” hatása tovább növekszik
Kistérség többi településének együttműködési hajlandósága nő	A város kimarad a régióba szervezett turisztikai programokból
Az általános gazdasági környezet javul a vállalkozások számára	A külföldi és hazai tőke más országokba keres befektetési lehetőségeket
A városkép kialakításához szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek létrehozása	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást

Volt honvédségi laktanya

Belső tényezők

Erősségek	Gyengeségek
Az épületek és a terület sokoldalú hasznosíthatósága	Korszerűtlen, a mai igényeknek nem megfelelő adottságú épületek
Tovább erősödnek a város kistérségi közigazgatási, egészségügyi funkciói	Alacsony érdeklődés a terület iránt
Idegenforgalmi adottságok	Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek hiánya
Könnyű elérhetőség	Kihasználatlanok a város turisztikai adottságai
Sok zöldfelület	Leromlott infrastruktúra, felújításra szoruló közműhálózat
Szennyezés mentes természeti környezet	Hasznosítatlan területek

Külső tényezők

Lehetőségek	Veszélyek
Város marketing eszközök alkalmazásával a terület iránti érdeklődést felkelteni	Tovább csökken az érdeklődés a terület iránt
Pályázati források a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	Szomszédos területek felértékelődése
Az általános gazdasági környezet javul a vállalkozások számára	Az elmaradó felújítások miatt rohamosan romlani kezd az épületek állaga
A fiatalok helyben maradását segítő	A külföldi és hazai tőke más országokba

szolgáltatások működtetésére alkalmas épületek (bölcsőde, óvoda, gyermekfelügyelet)	keres befektetési lehetőségeket
	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást

A városközponton kívüli terület

Belső tényezők

Erősségek	Gyengeségek
Rekreációra alkalmas területek	Stagnáló gazdasági aktivitás
Élhető kisvárosi környezet	Lakás célra alkalmas területek hiánya
Jelentős kiterjedésű zöldterület	Úthálózat minősége
Gazdaságfejlesztésre alkalmas övezet	Hiányoznak a fiatalok helyben maradását segítő szolgáltatások (bölcsődei, óvodai férőhelyek számának növelése, gyermekfelügyelet)
Kezdeményezőkézség a lakosság és a képviselő-testület részéről	Turisztikai infrastruktúra hiánya
	Városmarketing stratégia hiánya

Külső tényezők

Lehetőségek	Veszélyek
Építési célokra alkalmas területek kijelölése	A mindennapi megélhetést segítő szolgáltatások kiépülésének hiánya miatt tovább nő a várost elhagyó képzett, elsősorban fiatal lakosok száma
Pályázati források bővülése a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	A szomszédos településekről alacsony státuszú családok költöznek be az elértéktelenedő ingatlanokba
Élénkülő gazdasági környezet, növekvő építési kedv	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást
A fiatalok helyben maradását segítő intézkedések (bölcsődei, óvodai férőhelyek	

3 Stratégia

3.1 Jövőkép kijelölése, fejlesztési célok

A város hosszú távú stratégiai célja, jövőképe az élhető városi környezet kialakítása az itt lakóknak, letelepedni vágyóknak, valamint a **járás**i központként való szerepvállalás erősítése, a stabil, kiszámítható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

A kitűzött célok a városi funkciók erősítését, és részben bővítését szolgálják. A célok kialakításakor az adott erősségek maximális kiaknázása és a negatívumok hatásának a mérséklése a cél.

A fejlesztések eredményeként cél, hogy javuljon a város gazdasági-, tőkevonzó képessége, infrastruktúrája, erősödjön népességmegtartó ereje, valamint a város üzemeltetése környezetkímélő és gazdaságosabb legyen, a fenntartható fejlődés elve érvényre juthasson és megszűnjön a szegregációs gócpont.

A területi kohézió erősítése érdekében Rétságnek együttműködésre kell törekednie a **járás** településével. A LEADER program készítése során kialakult gyakorlat és szerzett tapasztalatok sikeres alkalmazása erősítheti a térségfejlesztő tevékenységeket.

3.1.1 Rövid és középtávú célok

Az alábbiakban bemutatásra kerülő *rövid és középtávú távú célok* többsége az előzetes Akcióterületi Tervben kerül bemutatásra részletesen. A *hosszú távú célok* között a 2016. évet követően megvalósítandó célok, projekt ötletek szerepelnek.

3.1.1.1 Városkép fejlesztése

- Polgármesteri hivatal – *a polgármesteri hivatal épületének tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése;*
- Városi Művelődési Központ és Könyvtár – *a művelődési ház nyílászáróinak, cseréje, korszerűsítése;*
- Kossuth utca, Zrínyi utca **fel nem újított szakaszának** felújítása – *a városközpont területén lévő járdák,utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízelvezető rendszerkiépítése, új járdák építése;*
- Lakóterületi fejlesztés a város Északi részén – *a lakóövezeti funkció bővítése céljából a város északi részén található, cca. 41 ha nagyságú bővítésre alkalmas területre TSZT, HÉSZ, SZT készítendő;*
- Sportpálya revitalizációja – *a volt laktanya melletti 20 éve használhatatlan terület átalakítása korszerű sportpályára, a megfelelő kiszolgáló helyiségekkel együtt;*
- Sportpálya rendeltetés megváltoztatása – *az új sportpálya kialakítását követően a felszabaduló sportpálya, megfelelő rendezési terv módosítással alkalmassá válna a lakóterületi ínség enyhítésére;*

- Konyha és étkeзде kialakítása – az óvoda épület földszintjén konyha kialakítása, tetőtérben étkeзде és az iskola épületével összekötő folyosó építése;
- Kerítés építése, szóró parcella kialakítása a temetőben – a temető bővítése, parkosítás a kulturált kegyeleti körülmények biztosítása érdekében szükséges fejlesztés;
- Szabadidő komplexum építése – a Takaréék utca közepén játszótér túl tanuszoda a szükséges kiszolgáló funkciókkal;
- Piac tér felújítása – közművek felújítása, járdák felújítása, zöldfelület bővítése a kereskedelmi funkció ellátáshoz szükséges fejlesztések, üzlethelyiségek, nyitott elárusítóhelyek építése.

3.1.1.2 Örökségvédelem

- Római katolikus templom felújítása, közösségi tér építés Templom – a templom épület egyes részeinek felújítása és akadálymentesítése – 2008-2009. évben megtörtént;
- A XVII. századi harangláb felújítása – a város egyetlen műemlékének megőrzése céljából, szükséges állagának megóvása, értékének megfelelő szerep biztosítása;

3.1.1.3 Közlekedési célú fejlesztések

- Autóbusz pályaudvaron utasforgalmi épület kialakítása – 2013. évbn elkészült a buszforduló. Pályázati forrásból azonban utasforgalmi épület nem épülhetett. Az épületet az utasforgalom XXI. századi színvonalon történő kiszolgálásához szükséges kialakítani;
- Autóbusz megállóhelyek a település északi részén – a Takaréék utca, Mező utca közötti szakaszon a Rákóczi út mentén a baleset veszély csökkentése és a közlekedés feltételeinek érdekében szükséges kialakítani;
- További parkolóhelyek építése – a közlekedés korszerű feltételeinek biztosítása érdekében, a városközpont súlypontjának áthelyeződése miatt szükséges kialakítani;
- Korányi út Madách út összekötése– a városon belüli közlekedés feltételeinek javítása érdekében a 2-es terheltségének csökkentése;
- Akadálymentes gyalogátkelőhely kialakítása – a Korányi utca és a Piac tér összekötő vonalában- a gyalogosközlekedés feltételeinek javítása érdekében szükséges kialakítani;
- Napelemes közvilágítás kiépítése levilágítatlan gyalog utakon: Nógrádi-Petőfi-Madách-Akácfa utcák között,továbbá Bem-Radnóti között;

- A Nógrádi-Petőfi-Madách- Akácfa utcák összekötése a gyalogosforgalom számára, továbbá a Bem és Radnóti utcák között. Ugyanazén útszakaszokon a patak fölötti gyaloghidak és a hozzájuk vezető lépcsők felújítása;
- Kerékpár út kiépítése a város északi és déli kivezetői felé.

3.1.1.4 Gazdaságfejlesztés

- Volt honvédségi laktanya közműhálózatának felújítása gazdasági funkcióbővítés céljából – *terület hasznosíthatóságához létfontosságú a teljes, megfelelő közműhálózat felújítása;*
- Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés – *az üzem-, és a vendégtér bővítése, korszerűsítése;*
- Déli gazdasági terület rehabilitációja, bővítése
- *Idősek gondozóházának kialakítása a volt laktanya területén – gondoskodás az előregedő lakosságról, munkahelyteremtés az aktív korú lakosok részére*

3.1.2 Hosszú távú célok (10-15 év)

A város fejlesztési lehetőségeit a területén fellelhető fejlesztési források, valamint a külső környezeti adottságok határozzák meg. A szabadság egyik fokmérője a területiség, pontosabban az, hogy az adott település képes-e, illetve lehetősége van-e a terjeszkedésre, újabb lakóterületek, ipari területek kijelölésére és birtokba vételére. A másik fontos fokmérő, hogy a város, milyen százalékban képes saját bevételi forrásokra alapozva tervezni költségvetését, milyen fokban kiszolgáltató a központi költségvetési folyamatoknak. A fejlesztési politika fontos eleme, egy jól tervezhető bevételeket eredményező infrastrukturális fejlesztés, mely intenzív gazdasági és kulturális fejlesztési koncepcióval társul, amiket a hosszú távra szóló, átfogó célok szolgálnak.

3.1.2.1 Gazdaságfejlesztési célok

A hazai települések gazdaságfejlesztési funkciója a jövőben alapvetően meg fog változni. Az eddigi közvetett, elsősorban területet, infrastruktúrát, szabályzási háttérrel szolgáltató önkormányzatok mellett kifejlődik a termelő, elsősorban energiatermelő önkormányzati modell, amelynek műszaki-szervezési háttérét a III. Ipari Forradalom már megteremtette. Rétság **járás** központi szerepe, a város fejlődése, gazdagodása, a lakosság jó közérzete döntően függ az alábbi stratégiai gazdaságfejlesztési célok megvalósításától.

Kisközösségi energiatermelés megszervezése

Rétság város maximum 10 év múlva a „Rétsági Kistérségi Energiatanet” központja lesz. A decentralizált **járás**i energiatermeléshez és irányításhoz kapcsolódó, EU által már jelenleg is támogatott önálló energiaügynöksége és önálló mérlegkör megvalósítása jelentős bevételt biztosít a városnak és lakóinak.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	IEE F	P-7
Decentralizált energiatermelő rendszerek létrehozása	Önálló energiaügynökség felállítása	70%	Közvetlen EU pályázat	X	
	Megújuló energiaforrások népszerűsítése	70%	Közvetlen EU pályázat	X	
	Decentralizált mikrogrid rendszerek létrehozása	70%	Közvetlen EU pályázat		X

Tervezett beruházási keretösszeg: 250 M Ft.

A közösségi energiatermelés megvalósítása

Rétság stratégiai célja, hogy energiatermelő közösséggé váljon. A város adottságai kedvezőek a szél és a nap hasznosítására.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	KEOP
	Hő- és/vagy villamos	100 %	Alapvető cél a hagyományos	X

Villamos energia előállítására megújuló energiaforrások felhasználásával	energia előállítására megújuló energiaforrásból		energiaforrásokról a megújulóakra való áttérés előmozdítása	
	Energetikai hatékonyság fokozása	100 %	Energiafelhasználás mérséklésére irányuló megújuló energiaforrások felhasználásával kiegészítve	X
	Mg telepek energiaellátásának fejlesztése	100 %	Elsősorban sziget üzemmód	

Tervezett keretösszeg: 1.500 M Ft.

A 2-es főút elkerülő szakasza melletti szolgáltató tér fejlesztése

A kisvárosokat elkerülő főútvonal szakaszok kiépítése a legtöbb helyen visszavetette a település fejlődését. Rétság időben felkészül az átmenő forgalom kiszolgálására az elkerülő szakasz mentén.

A város feladata, hogy minél hamarabb megismerje az elkerülő szakasz irányát. Ehhez igazodva a területek tulajdonosaival együttműködve megkezdje az infrastruktúra kiépítését, a komplex szolgáltató negyed megtervezését, megszervezését.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	TOP
Szolgáltató tér kialakítása	Infrastruktúra fejlesztés	100 %	Működési alapfeltételek megteremtése	X
	Vállalkozás fejlesztés	100 %	Versenyképesség javítása, fenntartható fejlődési pályára állás	X

Tervezett keretösszeg: 1.000 M Ft.

Idegenforgalom fejlesztése

A romhányi vasúti szárnyvonalat a rétségi történelmi emlékek számító vasútállomást nosztalgia vasúti megállóhelyé illetve vasúti múzeummá kell fejleszteni. Meg kell menteni a gőzmozdonyos időszakból származó emlékeket, amelyeket működés közben kell bemutatni. A volt honvédségi laktanyából korhű, honvédségi életet bemutató turisztikai bázist kell kiépíteni, amelyben az apák és a nagyapák meg tudják mutatni gyermekeiknek, unokáiknak a volt honvédek életét.

A rendszert komplex potenciális turisztikai attrakcióvá kell fejleszteni.

Rétságon, illetve környékén hagyományai vannak a lótartásnak, lovas rendezvények szervezésének. A ló és lovas zászlóshajó program keretében jelentős, a lósporthoz, lovas turizmushoz kapcsolódó fejlesztés valósítható meg.

Mindszenty zarándokhely kialakítása. Az 1956-os események méltó megünneplése már évtizedes hagyomány városunkban. Az ünneplés széles társadalmi összefogással zajlik. A bíboros emlékére zarándokhely kialakítása jelentősen javíthatná Rétság idegenforgalmi életét.

A szóban forgó turisztikai fejlesztésekre az alábbi források igénybe vételével kerülhet sor.

Céletterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialítások	RO P	TIO P	TÁMO P	GO P	EMV A
	Lovas tudásközpontok	95 %	Konzorcium, vagy szolgáltatási szerződés szükséges a					

Oktatás, képzés	Felsőoktatás - beruházás		képzési/rekreációs tevékenységek biztosításáról					
	Tananyag fejlesztés, képzők képzése - felsőoktatás	80 %	Gyakorlati képzési hely biztosítása a kidolgozott tananyag alkalmazásához					
	Szakképzés - tananyagfejle sztés (kidolgozás, bevezetés)	100 %	Gyakorlati képzési hely biztosítása a kidolgozott tananyag alkalmazásához					
	Szakiskola - tanműhely - regionális TISZK	50-90 %	Csak nyertes TÁMOP birtokában (2.2.3) lehet, TIOP-ra pályázni					
	Szakiskolán kívüli turisztikai képzések (lóápoló, bognár, stb.)	100 %	A lovas turisztikai tevékenységhez szakképesítés ill. a vállalkozások ösztönzését a potenciális pályázói körnek szervezett általános alapismereti tanfolyamok szolgálják.					
	Iskolai lovas oktatás (EÜM prevenció)	70-100 %	A lovas ágazat szolgáltatói alvállalkozóként jelenhetnek meg					
	Szabadidő - iskolai bázison	100 %	A lovas ágazat szolgáltatói alvállalkozóként jelenhetnek meg					

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélz ott támogat ás intenzit ás	Specialitáso k	RO P	TIO P	TÁMO P	GO P	EMV A
	Ágazati információ	50 %	Konzorciumban, végpontonként					

	s rendszer (országos adatbázis, szabadon hozzáférhető, nemzetközi kiajánlás)		pályázható					
Lovas turizmus - Ágazati marketing	Marketing Lovas turisztikai központ fejlesztés	50-90 %						
	Lovarda kiépítés, fejlesztés (50M alatti támogatás) - turisztikai tevékenységek ösztönzése	45-50-100 %	Öt évig működtetési és munkahely megtartási kötelezettség elvárása. "De minimis" támogatás					
	Lovas bandériumok civil	50-90 %	Régióként eltérő a támogatási intenzitás és a beadási határidő					
Hagyományörzés	Lovasság és kézművesség - mikro vállalkozások	40-45-50 %	De minimis" támogatás					
	Lovas rendezvények	50-90 %						

A lovas turisztikai beruházásokon kívül a rendezvényturizmus fejlesztése fontos feladat. A térségi központi szerep erősítése szükséges. A város kiindulópontja lesz a környéket bejárni

kívánó turisták számára. Kisebb beruházásokkal kerékpárkölesönzök ~~GPS~~-kölesönzök, nagyobb beruházásokkal turisztikai attrakciókat, ill. szálláshelyek kialakítására kerül sor.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialítások	EMOP	UMVP
Turisztikai attrakciók megvalósítása, szálláshely bővítés, új szálláshely kialakítása	Turisztikai attrakció	90 %	Ún. nagy attrakció megvalósítása		
	Szálláshely fejl., ill. kialakítás	45 %	Vidéki jövedelemszerzés		

3.1.2.2 Területi fejlesztések

Rétság adottságai valamennyi szükséges közép és hosszú távú fejlesztési program megvalósításához ideálisak. A város legalább két irányban terjeszkedhet. Az egyik irány a volt laktanya területe, a másik irány az északi, észak-nyugati c.ca 32 ha-os jelenleg teljesen beépítetlen zöld terület.

Volt honvédségi laktanya területe

A laktanya épület hasznosítására számos kiváló terv, illetve javaslat készült, melyek az alábbiak:

- „A” Szociális otthon és idősek otthona (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 4.000.000.e Ft)
- „B” Börtön komplexum (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 313 552 e Ft)
- „C” Laboratórium – kutatóintézet (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 315 399 e Ft)
- „D” Levéltár - Szórakoztató központ (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 306 746 e Ft)
- „E” Logisztikai központ (raktározási funkcióbővítéssel) (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 306 746 e Ft)
- „F” Oktatási központ (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 299 186 e Ft) - „G” Sport- és egészségügyi és wellness központ (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 299 305 e Ft)
- „H” Városrész rehabilitáció (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 306 746 e Ft)

(Forrás: PANNON-FORRÁS Kft: „Rétság volt honvédségi laktanya állapotfelmérése, hasznosítási lehetőségeinek kidolgozása és értébecslése”)

Zöldmezős fejlesztések

Az említett zöldterület egyik hasznosítási lehetősége az új lakóterületek kialakítása, közművesítéssel, a kisvárosi jelleg erősítésével.

A szóban forgó terület lehetőséget nyújt az EU által is elismert birtokméretű (kb. 7.000 m²) településszerkezet kialakítására. Ezen megoldás természetesen akkor kerülhet sorra, ha a betelepülés nem a várt ütemben zajlik, illetve az elvándorlás problémáját a jelenleg tervezett beépítés nem oldja meg. A szóban forgó birtokok kialakítására, illetve közművesítésére az **TOP** pályázati rendszerből nyílik lehetőség.

Közlekedés fejlesztési célok

A város egytengelyes közlekedési rendszerű egyes városrészek –bár egymás mellett helyezkednek el- csak a 2-es főközlekedési út érintésével érhetők el.

A közlekedési rendszer fejlesztése napirenden van, első lépésben a rövidtávú célok között szereplő útépités szerepel, mely a teljes belső közlekedési utak rendszerének első fontos eleme. A rendezési tervben már rögzítésre kerültek az újabb összekötő és egyéb a közlekedést segítő útépitések (Hunyadi és Vasút utca összekötése, Takarékné - Zrínyi - Kossuth utca összekötése, Petőfi és Ady E. utca összekötése, Petőfi és Nógrádi utca összekötése).

3.1.2.3 Kultúra

A művelődés, kultúra helyi bázisa a Rétsági Városi Művelődési Központ és Könyvtár. A településen hagyományai vannak a színházi- (pl. a Petőfi Musical Stúdió rendszerint a városban tartja vidéki premierjeit), illetve gyermekszínházi produkciók bemutatásának, melyek számát a megnyíló pályázati források kihasználásával évi négyről, tizenkettőre kell növelni.

A Szent István napi koncert népszerű sorozatán túl a nyári templomi koncertek megszervezésére, lebonyolítására is sor kerül.

A nyári könnyűzenei koncertek száma növekedni fog, ezeken a helyi, illetve környékbeli fiatal amatőr zenekarok is fellépési lehetőséghez jutnak.

A **Kereplő Néptánc Egyesület** növekvő népszerűségének köszönhetően lehetőség nyílik a népzene kedvelők számára a sokszínű folklór megismerésére.

A településen Szlovák Kisebbségi Önkormányzat működik, a határon átnyúló kulturális kapcsolatok fejlesztése kiemelt fontossággal bír az elkövetkező tervezési időszakban. A Szarvasi Szlovák Színház, valamint a Szlovák Állami Népi Együttes részvételével hosszabbtávú rendezvénysorozat összeállítására kerül sor.

Az országos jelentőségű Mindszenty és Pallavicini emlékmű koszorúzási ünnepe többnapos rendezvényt is igényel, az ide látogatók elszállásolásának problémáját a turisztikai programok között szereplő szálláshely kialakítása tervcsomag megvalósításával kívánja a városvezetés megoldani.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélz ott támogat ás intenzit ás	Specialitáso k	ESZ A	UMP V	TIO P	KEO P	Egyé b
Közművelődés	Fesztiválok szervezése	50 %	Cél a szabadidő értékteremtő eltöltése					
	Hagyományos közművelődés		Kultúra területén működő szervezetek, alkotócsoporthoz támogatása					
	Szemléletformálás	90-95 %	Tájékoztató, fenntarthatósági témájú rendezvények, kulturális rendezvények					
	Vidéki falunapok, rendezvények támogatása	100 %	Támogatás több napos rendezvény esetén is csak egy napra nyerhető					
	Innovatív kulturális infrastruktúra fejlesztés	90 %	Önkormányzati alapítású és fenntartású közművelődési intézmény létrehozása					

Nemzetiségek	Nemzeti fesztiválok, kiemelt rendezvények	50 %	Kisebbséget bemutató programok					
Gyermek- ifjúság	A Visegrádi Négyek kulturális együttműködése	50 %	Fesztiválok, konferenciák, kiadványok, határon átnyúló együttműködés					
	Gyermek és ifjúsági fesztiválok rendezése	50-90 %	Környezettudatos magatartás elsajátítása					

3.1.2.4 Iskolarendszer

Az oktatás fejlesztés kiemelt szerepet kap az elkövetkező tervezési időszakban. A laktanya rehabilitációs programok között szerepel egy felnőttképzési központ létrehozása, melyben elsősorban a hiányszakmák oktatására kerül sor. A megfelelő ingatlan háttér bentlakásos képzési forma meghonosítását is lehetővé teszi. Az iskolarendszerű képzések között a középfokú oktatás fejlesztése kap kiemelt hangsúlyt, a kihelyezett évfolyamok helyett a teljes képzés lebonyolítása Rétságra tevődik át.

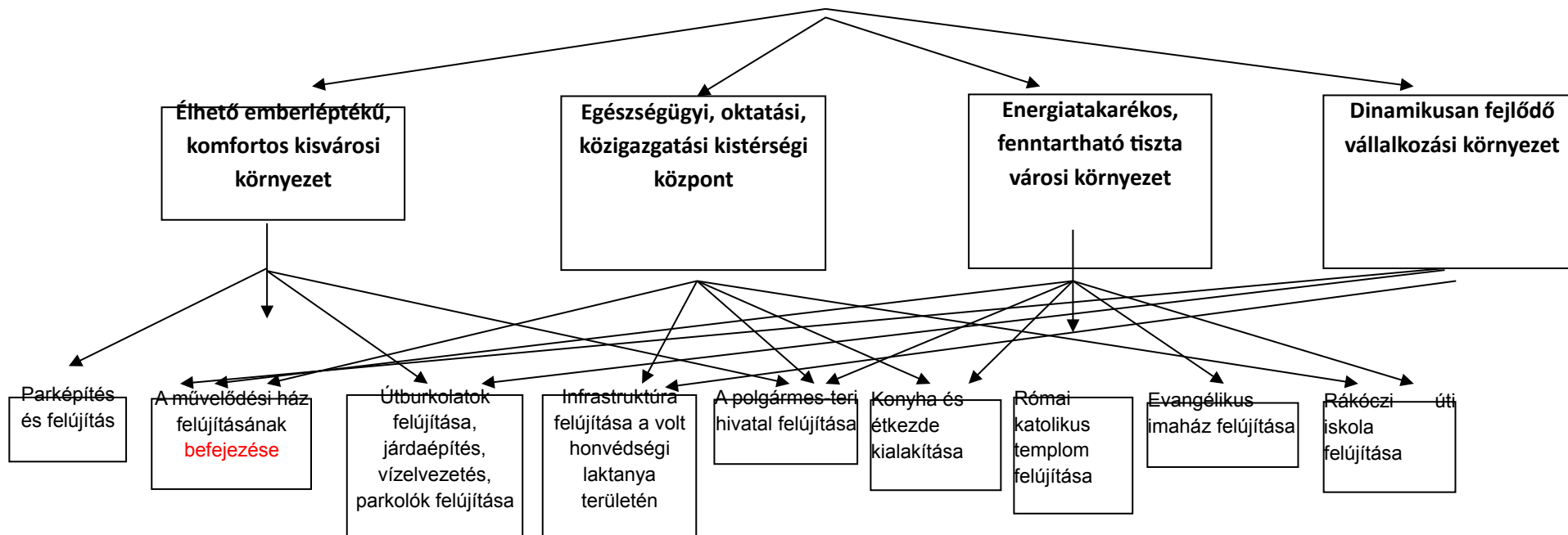
Az általános iskola fejlesztési koncepciója **megvalósult**.

A fentiekén túl az erdei iskola rendszer fejlesztése kap kiemelt hangsúlyt az elkövetkező tervezési időszakban.

3.2 Célhierarchia kiépítése

Élhető kisvárosi környezet, kistérségi központ kialakítása a fenntartható fejlődés feltételeinek a biztosításával

(Hosszú távú célok)

3.2.1 Tematikus célok

A város jelenlegi helyzetére és a külső környezet kínálta lehetőségekre tekintettel, valamint az erőforrások optimális felhasználásának szempontját szem előtt tartva előtérbe helyezendő néhány olyan tematikus cél, amelynek középtávon meghatározó szerepet kell betöltenie a helyi fejlesztéspolitikában:

- **Élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet**
- **Egészségügyi, oktatási, közigazgatási kistréségi központ**
- **Energiatakarékos, fenntartható, tiszta városi környezet**

Dinamikusan fejlődő vállalkozási környezet

A tematikus célok megvalósítása során az alábbi szempontokat kívánjuk érvényesíteni:

- A fejlesztések megvalósítása innovációra fogékony környezetben történjen
- A rendelkezésre álló erőforrások mellett csak a legnagyobb hozzáadott értékkel bíró fejlesztési programok valósuljanak meg
- Városrészek céljainak megvalósítása összehangolt módon történjen a redundancia elkerülése érdekében
- Ne alakuljon ki a város területén szegregációs gócpont

Élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet

A város képének, belső identitásának növelése elsősorban a városközponti területeinek a fejlesztésével érhető el. A városközpontban a közösségi, találkozási terek kialakítása, zöldterületek bővítése, aktív használata, a lakosság kényelmét, a városhasználatot javító infrastrukturális fejlesztések megvalósítása a cél.

A településkép megjelenése, és a települési jó komfortérzet megteremtése nagyban múlik a városközpont kialakításán és használhatóságán. Az ott elhelyezkedő közfunkciók, építészeti elemek és zöldfelületek révén a lakosság és az idegenforgalom számára is hangsúlyos szerepet képvisel, a településről alkotott vélemény fontos meghatározója, fokozott használatú és látogatottságú településrész.

A városközpontot a ketté osztó 2-es főközlekedési út városon kívül történő elvezetésével mozgalmas, lendületes, funkcionálisan is sokrétű, zöldfelületileg impozáns térrendszer kialakítására nyílna lehetőség a város központi területén.

A városközpont adottságait figyelembe véve itt elsősorban a köz-, oktatási és kulturális funkciók megerősítése a cél, de emellett szükséges a gazdaság-fejlesztő funkció erősítése a szolgáltató szektorban, amely szerepet jelenleg nem képes betölteni.

A városközpont fejlesztése nem csak az ott élő lakosság számára fontos, hanem a vállalkozásoknak is. A meglévő kiskereskedelmi üzletek, vendéglátóhelyek működéséhez, szolgáltatásuk minőségi színvonalának növeléséhez komoly ösztönzést adna egy megújult piactér.

A lakótelep területi fejlesztése nem tervezett, de a lakótelep revitalizációja, tetőtérben kialakítható új lakások építése lehetséges.

A városközponton kívüli területeket kisvárosias lakóövezetek jellemezik. A városközponton kívüli terület szélein található a gazdasági övezetek. Gazdaságfejlesztési szempontból kiemelkedik az Ipari Park területe, illetve a vasút mentén elterülő területek.

Rekreációs fejlesztések céljából fontos terület a jelenlegi sportpálya területe. A város földrajzi-, és tulajdon viszonyai miatt az erősen korlátozott a lakásépítésre kijelölhető területek nagysága a városban. A város fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődésének biztosításához szükséges az elkövetkezendő 8-10 évben a lakások céljára beépíthető területek nagyságát új területek bevonásával növelni.

Tömb-, illetve lakóparcszerű lakásépítkezésekre a jelenlegi lakáspiaci tendenciák alapján alacsony érdeklődés mutatkozik, így inkább a családi és társasházak építése várható, amivel létrejöhethet egy élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet. A bűnmegelőzéssel kapcsolatos akciók, programok és a közbiztonság növelése, népszerűsítése jelentősen növeli a város családok számára nyújtott szolgáltatási színvonalát, vonzerejét.

A fiatalok helyben maradását, letelepedését nagymértékben befolyásolja a város hangulata, jellege, a lakosság összetétele, a közterek és középületek állapota, az oktatási lehetőségek (elsősorban a bölcsőde, óvoda, általános iskola) valamint a szórakozási és vásárlási lehetőségek sora, és a hétköznapi életet befolyásoló minden olyan szolgáltatás, mely étellel, pezsgővé, színesebbé teszi Rétságot.

Egészségügyi, oktatási, közigazgatási *járási* központ

Az integrált **településfejlesztési** stratégiában szereplő elképzelések szerint Rétság központi területein valósulnának meg azok a fejlesztések, amelyek a város közigazgatási, művelődési, kulturális feladatokat ellátó intézményeit érintik. Ezek között szerepel a polgármesteri hivatal épületének (a polgármesteri hivatalnak, **járási hivatalnak** helyet adó épület), tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, a művelődési ház és könyvtár nyílászáróinak, cseréje, korszerűsítése.

2011. április 4-én átadott, a volt honvédségi laktanya területén **lévő** kistérségi járóbeteg ellátó központ tovább erősíti a város **járási** szerepét. Az itt található épületek és földterületek barnamezős területnek számítanak. Funkció váltással történő hasznosításuk Rétság jövője szempontjából alapvető kérdés. A magánszféra számára az egészségügyben rejlő gazdasági lehetőség a járóbeteg ellátó központ mellett egy színvonalas, többféle szolgáltatást nyújtó, idegenforgalmi, közösségi, kulturális, egészségügyi szolgáltató központ felépítése, amely a minőségi (egészség)turizmus kiépítésének alapköve lehet a városban.

Energiatakarékos, fenntartható, tiszta városi környezet

Az energetikai rendszerek cseréje, felújítása polgármesteri hivatal, a művelődési ház és könyvtár épületét érinti. A tervbe vett tetőszerkezetek, nyílászárók, elektromos- és fűtési rendszerek cseréje, korszerűsítése nagymértékben képes lesz biztosítani a modern kor követelményeinek megfelelő energiaigényű rendszerek működtetését. Törekedni kell az alternatív energetikai megoldások alkalmazásának széles körben történő bevezetésére. A tervezett közfeladatok és hitélet ellátását szolgáló intézményeknek helyet adó épületek felújítása során hangsúlyozott figyelmet kapnak a fenntarthatóság feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik az esélyegyenlőség feltételeinek, az akadálymentes közlekedés, az infokommunikációs akadálymentesítés és a környezeti fenntarthatóság biztosítása. A városközpont területén lévő járdák, utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízelvezető rendszer kiépítése, új járdák építése együttesen szolgálják a fenntartható, tiszta városi környezet megvalósulását.

A városközpont zöldfelületi fejlesztése a város környezet védelmét, mindannyiunk életterének minőségi javítását hivatott szolgálni. A 2-es főközlekedési út (Rákóczi út), a bekötő utak mentén lévő közterületek, valamint a művelődési ház szomszédságában (412/20hrs) húzódó,

jelenleg leromlott állapotban lévő területek fejlesztése, bővítése, korszerűsítése mára már nélkülözhetetlen, a lakosság számára a „fórum” kialakítására tart igényt, úgy a felnőtt, mint a fiatalabb korosztály.

Dinamikusan fejlődő vállalalkozási környezet

A város déli területein található a meglévő gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató övezet. Gazdaságfejlesztési szempontból kiemelkedik az Ipari Park területe, illetve a vasút mentén elterülő területek. Jelentős gazdasági koncentráció várható a megépítésre kerülő 2-es főközlekedési út várost elkerülő szakasza mentén. A vállalkozások betelepítésének a során fontos azonban a fenntartható fejlődés feltételeinek a szemelőt tartása.

Rétság vállalalkozási környezete a meglévő gazdasági területek fenntartható fejlesztésével, a jelenleg üresen álló befektetési területek betelepítésével, az arra alkalmas területek átsorolásával erősíthető.

Rétság vállalalkozási környezet fejlesztése során nagyon fontos a horizontális szempontok, az esélyegyenlőség és a környezeti fenntarthatóság feltételeinek a biztosítása. Ebből a szempontból kiemelt figyelmet kell fordítani a családbarát munkahelyek létrehozására, a család és a munkahely összeegyeztetésének biztosítása érdekében, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztésére, a roma lakosság foglalkoztatottságának elősegítésére, a fogyatékos emberek foglalkoztatására.

3.3 Koherencia (illeszkedés)

3.3.1 Összhang a településszerkezeti tervvel

Rétság Város integrált **településfejlesztési** stratégiájának irányvonalát az elkészített Településrendezési Terv és a Helyi Építési Szabályzat határozza meg. Ezen anyagok elkészítése a város gazdasági, szociális, kulturális, történelmi, régészeti, idegenforgalmi érdekeinek szem előtt tartásával történt, illetve ezen szempontok fokozott érvényre juttatása érdekében jött létre.

Ezen tervdokumentációk megjelölik a szükséges és lehetséges fejlesztési irányokat, azok területeit, figyelembe véve a várható prognosztizált fejlődési trendekkel, amelyek összhangban vannak a Regionális és Ágazati Operatív Programokkal.

Az integrált **településfejlesztési** stratégia tartalmaz olyan beruházási elemet, amely miatt a város Településrendezési Tervét, vagy a Helyi Építési Szabályzatot módosítani, illetve módosíttatni kell. Ez a módosítási munka folyamatban van.

A városrészek kitűzött fejlesztési céljai a város Településrendezési Tervével összhangban kerültek kialakításra. Rétság város Településrendezési Terve a beépítésre szánt területeket négy kategóriába sorolja:

- Lakóterületek
- Településközpont vegyes terület
- Gazdasági területek
- Különleges területek

Lakóterületek

A város 1978 hektáros területén belül a lakóterület a legnagyobb kiterjedésű területfelhasználási kategória. Belterületi lakóterületen belül a kisvárosias, a kertvárosias egyaránt jelen van.

A város központon kívüli területeken a lakásmobilitás növelése érdekében a minőségi lakásépítés és a szociális lakásépítés számára nem biztosított a terület. Minőségi és szociális lakásépítés többlakásos beépítésben a volt honvédségi laktanya területén valósítható meg. Lakóterület-fejlesztés családi vagy intenzívebb (sor-, lánc-, esetleg átriumházas) formában a rendelkezésre álló területeken.

Lakótelkes kialakítással beépítésre előkészített, közművesített terület a jelenleg nincs a város belterületén belül.

Településközpont vegyes területek

A jellemzően településközponti funkciókat hordozó - intézményeket tartalmazó – területek kerültek besorolásra a településközpont vegyes területbe.

A városközpontban lévő részekben a központi szerepkör és a településszerkezeti védettség egyidejű biztosítására ad lehetőséget a terv.

A külső településrészek vegyes területek az önkormányzati ellátási kötelezettségű oktatási, szociális ellátást szolgálják vagy kereskedelmi jellegűek.

Gazdasági területek

Gazdasági területbe a gazdasági célú építmények elhelyezésére szolgáló területek és azok feltáró belső úthálózata sorolt. A gazdasági területen belül kereskedelmi szolgáltató és ipari terület különít el a Terv. Kereskedelmi szolgáltató területbe tartoznak a védőterületet nem igénylő vagy telken belüli védőterülettel rendelkező gazdasági célú területek. Ezek a belterület meglévői üzemei és a belterület déli fejlesztésében a szeméttelp felszámolását követően javasolt fejlesztések.

A 2-es úttal összefüggésben távlati gazdasági területi fejlesztés javasolt. A tartalékolás érdekében a mezőgazdasági területen belül ún. fejlesztési övezetbe sorolt a terület, ahol építési tilalom nélkül az építésügyi szabályozással biztosított az „elépítés”.

Különleges területek

Volt laktanya területe

A laktanya és a hozzá tartozó tisztai lakóépületek szerkezetileg hozzá tartoznak a város belterületéhez. A Hunyadi és a Templom utcákon keresztül lehet megközelíteni. A területen körülbelül 30 különböző méretű rendeltetésű és állapotú épület található. A terület teljes területe víziközművel ellátott. **Gázművel a terület nem rendelkezik. Gázközmű a Hunyadi és a Radnóti utcáról elérhető. Elektromos hálózat a területen kiépítésre került.**

Sportterületek

Ide sorolja a rendezési terv a Rákóczi út déli végén létesült sportpályát, valamint a volt honvédségi laktanya mellett lévő mintegy 3 hektár területű területet. Ezek közé a területek közé kell még sorolni az általános iskola játszóudvarát és a tornatermet.

Temetői területei

Két temető található a városban, az egyik a Zrínyi utca végén lévő 2 hektár alapterületű körülkerített, fásított, kultúráltnan karbantartott sírkert, a másik a város pusztaszántói területén található, **lezárt temető**.

Kovács kúria

A város pusztaszántó részén található. Az ingatlan földterülete 6000 m². Az igényesen helyreállított főépületben szálloda üzemel, kertje, környezete rendezett, igényesen helyreállított. Országosan nyilvántartott védettségű műemlék.

3.3.2 A célrendszer koherenciája

A városrészekre kidolgozott programok egymással összhangban vannak, a városrészek nagy részénél a meglévő funkciók megerősítésére, fejlesztésére, illetve kibővítésére irányulnak. Teljesen új funkció bevezetése kizárólag a jelenleg funkcióhiányos korábbi katonai funkciók megszűnésével értékes, városközpont elhelyezkedésű, gazdasági jellegű területek szabadultak fel.

A **településfejlesztési** stratégia irányelve az élhető, emberléptékű, komfortos kisváros kialakítása, amelynek alapját a gazdaságfejlesztés, a település természeti és épített örökségének a megőrzése, szépítése, a modern technológiákra alapozott gazdaság és a turizmus feltételeinek fejlesztése teremti meg. Az egyes városrészekre vonatkozó célok megfogalmazása is ezen elvek figyelembe vételével történt.

A városrészek funkciója azonban eltérő is egyben, amelyek megfelelően egészítik ki egymást.

- A városközpont fejlesztése, közösségi terek kialakítása, műemlék, járdák, utak, parkolók felújítása és funkcióik bővítése szoros összefüggésben van a volt honvédségi laktanya területén és a városközponton kívüli területeken tervezett fejlesztésekkel.
- Mivel a lakások iránti építési igény az elmúlt 5-6 évhez képest várhatóan növekedni fog, az önkormányzat a lakásépítéseket csak a városközponton kívüli területeken, vagy a volt honvédségi laktanya területén tudja megvalósítani, míg a városközpontban az alacsony komfortfokozatú lakások korszerűsítése a cél.

- A városközpontban tervezett fejlesztések a környezeti állapotban nem okoznak veszteséget, sőt növelik a zöldfelületet. Az utcák átalakításával azok harmonikus egységének a kialakítása cél, jobb minőségű útfelületekkel, gyalogos járdákkal, kerékpárúttal, csapadékvíz elvezető rendszerekkel.
- A forgalom átszervezése szintén a környezeti állapot javítását célozza, hiszen lényegesen csökkenthető lesz a gépjárművek által okozott zaj, balesetveszély és szennyezőanyag kibocsátás. A fejlesztések eredményeként a parkolás korszerűen kialakított parkolóknak fog történni.

4 Előzetes Akcióterületi Terv

4.1 Illeszkedés az Integrált Városfejlesztési Stratégiához

Az Integrált **Településfejlesztési** Stratégiában meghatározott általános célok, illetve az egyes városrészekre lebontott városrészi célok rendszerükben illeszkednek a település rendezési tervéhez.

Az alapvető illeszkedés természetesen nem jelenti a konkrét fejlesztési projektek megvalósításához adott esetben nélkülözhetetlen módosításokat. Az eATT megvalósításának előkészítése során a szakértők részletesen megvizsgálták az egyes fejlesztések esetleges módosítási igényeit: a feladatok részleteit az eATT tartalmazza. Az illeszkedés vizsgálatának általános, a célokra vonatkoztatott szintjén túl – az akcióterületen megvalósítandó projektek átvilágítása mellett - megtörtént az egyes városrészi húzó projektek szerkezeti tervhez való illeszthetőségének elemzése is. E vizsgálat eredményeit a városrészi projekteket bemutató fejezet tartalmazza.

4.2 A településfejlesztési akcióterület kijelölése, jogosultság igazolása

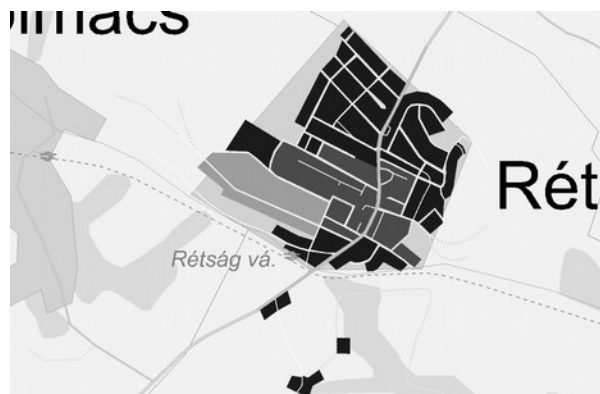
4.2.1 Akcióterület kijelölése

Rétság funkcióbővítő városfejlesztése alapvetően az alábbi három városrésze koncentrálnak

1. a város központi része (2008-2013. közötti programozási időszak);
2. a volt honvédségi laktanya területe (2011-2013. közötti programozási időszak) és
3. a városközponton kívüli területek (2014-től kezdődő programozási időszak)..

A **2016-2020.** közötti tervezési időszakra vonatkozó akcióterületek kijelölése a város **ITS**-ben megfogalmazott rövid- és középtávon meghatározott céljainak elérését szolgálják. Az alábbiakban részletesen bemutatásra kerülnek az akcióterületek, a fejlesztésektől elvárt eredmények, illetve követelmények, a fejlesztések céljai a **2016-2020.** évekre vonatkozó programozási időszakban és bemutatásra kerülnek a 2014. évtől kezdődő programozási időszakra vonatkozó fejlesztési célok.

14. térkép Rétság város akcióterületi térképe

Forrás: KSH

Zöld színű terület – Városcsözpont 1. számú akcióterület

Narancssárga színű terület – Rétság volt laktanya területe 2. számú akcióterület

Kék színű terület – Városcsözponton kívüli területek 3. számú akcióterület

4.2.1.1 Rétság városcsözpont, 1. számú akcióterület

Az akcióterület a város alábbi területeit érinti:

- Templom – 2651. Rétság, József A. u. 2., 380 hrsz.;
- Polgármesteri Hivatal – 2651 Rétság, Rákóczi út 20., 415/1, 415/2hrs.;
- Városi Művelődési Központ és Könyvtár – 2651 Rétság, Rákóczi út 26., 416 hrsz.
- Kossuth u. – 229/1 hrsz.,
- Zrínyi u. – 183 hrsz.,
- **Autóbuszforduló** – Hrsz.: 196/1-3, 198/3, 198/16, 199, 200, 201, 202/5, 202/6,203/3, 207/1–4, 208/1, 208/2, 209/2, 211,
- **Piac udvar**
- Városcsözpont zöldfelület – Hrsz.: 412/20, 304/10,
- Templom utca,
- Hunyadi utca,
- Akácfa utca,
- Korányi és a Madách utca,
- Petőfi utca,
- 2-es főút Rétság város központján átvezető szakasza, Rákóczi út,
- Nyárfa utca,
- Mikszáth utca,

A városközpontban található a város főbb funkcióihoz kapcsolódó legtöbb létesítmény:

- közigazgatás: *Polgármesteri Hivatal, Járási Hivatal*

- oktatás:

○ *általános iskola*

○ *óvoda*

- közművelődés: *művelődési központ és városi könyvtár*

- hitélet: *római katolikus templom, evangélikus imaház*

- műemlék: *XVII. századi harangláb*

- egyéb: *rendőrség, tűzoltóság, posta, szakorvosi rendelők, mentők, , parkolók, bank, kiskereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek*

4.2.1.2 Volt honvédségi laktanya rehabilitációja, 2. sz. akcióterület

Az akcióterület a város alábbi területeit érinti:

- Rétság 356/27 - 356/39 hrsz –ig,

A volt honvédségi laktanya területén jelenleg a *Kistérségi Járóbetegellátó Központ, háziorvosi szolgálatok, ügyeleti ellátás, Hivatásos Tűzoltóság, önkéntes tűzoltóság* működik.

4.2.1.3 Városközponton kívüli területek fejlesztése 3. számú akcióterület

Az akcióterület a város alábbi területeit érinti:

- Déli gazdasági terület (305, 306, 307, 308, 309, /1 - 8, 310/1 – 5, 311)
- Szabadidő – rekreáció céljára alkalmas terület (144, 145, 146, 40/1, 40/2 hrsz)
- Volt laktanya melletti területen lévő sportpálya (356/24 hrsz)
- A város déli területén lévő sportpálya (036/2, 036/20, 036/22, 295, 296 hrsz.)
- A település északi részén autóbusz megállóhelyek (520, 13/1 hrsz)
- A város északi részén lakóterület kialakítására alkalmas terület (0148/1, 0148/3, 0148/4, 0148/5 hrsz.)
- *Nógrádi utca,*
- *Petőfi utca,*
- *Bem utca és Bem utcai lakótelep,*
- *Madách utca,*
- *Akácfa utca,*
- *Hunyadi sor,*
- *Táncsics u.*
- *Hunyadi park,*
- *temető melletti földutak*

Az akcióterület beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeket ölel fel. Funkciójuk tekintetében is különbözőek, megtalálhatók itt lakóterületek, gazdasági területek, különleges területek, közlekedési területek, zöldterületek, erdőterületek, mezőgazdasági területek, vízgazdálkodási területek.

4.2.2 Jogosultság igazolása

Az integrált városfejlesztési stratégia előzetes akcióterületi tervében szereplő projektek EU támogatással megvalósuló fejlesztések ezért indokolt a jogosultság igazolása. Az akcióterületek – a város gazdaságilag és társadalmilag meghatározó központi területén helyezkednek el. A városközponti szerepköre funkcióellátottságában mutatkozik meg. A rehabilitálandó területen közintézmények, közszolgáltatást nyújtó intézmények, ill. szolgáltató funkciók vannak jelen.

A funkcióbővítő fejlesztés a város központi területen és a város belterületi részén valósul meg, amely a város életében meghatározó gazdasági – társadalmi szerepet tölt be. A kijelölt akcióterületeken integrált fejlesztés jön létre, mely az akcióterületek helyzetéhez illeszkedve, fejlesztési céljait figyelembe véve kapcsolódik városi célú, közcélú, gazdasági célú és közösségi célú funkciók erősítéséhez, bővítéséhez.

A kijelölt akcióterületek között barnamezős fejlesztés is helyet kapott. A volt honvédségi laktanya, mint barnamezős terület a város belterületén helyezkedik el, megfelel a barnamezős terület kritériumainak.

4.2.3 Az akcióterületre vonatkozó adatok beszerzése

Az ITS helyzetelemzéséhez a városi és városrész szintű, illetve a szociális célú városrehabilitáció esetén az akcióterületre vonatkozó 2001. évi népszámlálási adatok a Központi Statisztikai Hivatal Népszámszintiztikai Főosztályáról kerültek beszerzésre. Az utcák általi lehatárolások meg lettek küldve a KSH-nak, mely a város egészére és a meghatározott területi egységekre vonatkoztak.

4.3 Helyzetelemzés

4.3.1 Az akcióterület bemutatása, problémafeltárás

Városközpont

A városközpontban található a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek döntő többsége. A városban 73 kiskereskedelmi üzlet működött 2006-ban, a 23 vendéglátó hely nagy része a városközpontban üzemel.

A városkép szempontjából kedvezőtlen, hogy a kereskedelmi és vendéglátóipari egységeknek nincs a városra jellemző egységes külső arculata. Az üzletek külső megjelenése, a kirakatok nem vonzzák a vásárlókat. **További probléma, hogy a kedvelt üzletek környezetében kevés a parkolóhely.** Nincsenek „mágnesüzletek”, amelyek generátorhatást fejtenének ki a többi üzlethez kapcsolódóan. Az üzletek kínálata, **áruskálája** nem tudja ellensúlyozni a nagy bevásárlóközpontok elszívó hatását. Az épületek megjelenése esztétikai szempontból erősen kifogásolható, a városképet rombolja.

A városközpontban él a város népességének 47,6 %-a. A városközponti lakónépességen belül a 0-14 éves korosztály aránya 20,1 %, a 15-59 éves korosztályé 66,5 %, a 60 év felettieké pedig 13,4 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 20,9 %, az felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb korosztályban 14,6 %.

A foglalkoztatottak aránya az aktív népességen belül 59,4 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 37,2 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 12,3 %.

A városközpontban található a lakásállomány 51,1 %-a. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 13 %.

Volt honvédségi laktanya

A területen lakóépületek, lakáscélú ingatlanok nem találhatóak, ezért erre vonatkozó statisztikai adatok nincsenek.

A városközponton kívüli területek

A városközponton kívüli területen él a város népességének 51,6 %-a. Az itt élő lakónépességen belül a 0-14 éves korosztály aránya 17,5 %, a 15-59 éves korosztályé 71,4 %, a 60 év felettieké pedig 11,2 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 20,7 %, az felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb korosztályban 12,5 %.

A foglalkoztatottak aránya az aktív népességen belül 60 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 37,6 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 10,4 %. A városközponton kívüli területen található a lakásállomány 47,6 %-a. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 8,1 %.

4. táblázat Rétság - indikátorok a szociális városrehabilitációhoz

Mutató megnevezése	1. Rétság volt laktanya területe (akcióterület)	2. Városközpont (akcióterület)	3. Városközponton kívüli területek (akcióterület)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	11,8	20,9	20,7
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	33,3	14,6	12,5
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	40,0	35,9	43,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	37,5	54,8	50,7
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi	0,0	6,2	8,9

ráta)			
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	0,0	2,0	1,8
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	0,0	8,6	7,4
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	0,0	12,6	7,4
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	50,0	2,4	1,2

Forrás: 2001. évi népszámlálás

4.4 Fejlesztési célok és beavatkozások

4.4.1 Az akcióterületek fejlesztésének célja, rész céljai

1. számú akcióterület – Rétság városközpont a **2016-2020** programozási időszakban

A fejlesztések eredményeként megújuló városközpont képes lesz biztosítani az ITS-ben megfogalmazott célokat, melyek konkrétan a kijelölt akcióterületre vonatkozóan:

- erősödnek Rétság városi és **járás**i közigazgatási funkciói;
- könnyebben elérhetővé válnak a kistérségi járóbeteg ellátás keretei között igénybe vehető egészségügyi szolgáltatások;
- megújulnak és bővülnek a területen található zöldfelületi részek, a fejlesztések jelentős mértékben hozzájárulnak a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez, egységes

városképhez szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek jönnek létre.

Önkormányzati fejlesztések

Rétság Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései **TOP** pályázati **felhívásokhoz** kapcsolódóan kerültek meghatározásra.

	A fejlesztés célja	Helye
1.	Bölcsőde létrehozása	Lehetséges helyszínek Új építésű esetén: 171/2 hrsz A meglévő óvoda épületének átalakításával
2.	Utastforgalmi épület építése	2651 Rétság, Buszforduló
3.	Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása, gyalogátkelőknél akadálymentes útpadka kialakítása	
4.	Piac udvar felújítása, közművesítése, üzletek kialakítása	Rétság 198/16; 304/3-4; 193, 195/8, 134/37 hrsz.
5.	Volt laktanya területének környezettudatos átalakítása, zöldterületek kialakítása, gazdaságfejlesztés	
6.	Zöld városrészek kialakítása, meglévők továbbfejlesztése	
7.	Infrastruktúra továbbfejlesztése a volt	Rétság 256/26 hrsz

	laktanya területén	
8.	Polgármesteri Hivatal felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 20., 415/1-2 hrsz
9.	Rákóczi út 32. szám alatti vegyes használatú épület felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 32.
10 .	Bevásárlóközpont kialakítása	Lehetséges helyszínek 4. MOL kúttal szemben CBA tulajdonú 5. Volt buszforduló CBA tulajdonú terület 6. Volt laktanyában
11 .	Tanuszoda kialakítása	
12 .	Szőlő utcai telkek közművesítése	
13 .	CISZ ház kialakítása	Volt védőnői szolg. épületének helyén
14 .	Rendezvényház kialakítása a volt CSMO helyén	
15 .	Különböző alapterületű lakások kialakítása önkormányzati bérlakás és értékesítés céljából	Volt laktanya területe
16 .	Mindszenty – Pallavicini emlékhely kialakítása	
17 .	Idősek gondozóházának kialakítása	Volt laktanya legénységi szálló épület
18 .	Radnóti utcában lakótelkek kialakítása	
19 .	Gyalogátkelőhely kialakítása	Rétság, 2-es számú főút

	Akcióterületen kívüli fejlesztések	
1.	A város Északi részén lévő	32 ha

	lakóterület	
2.	Déli gazdasági terület	2651 Rétság, 305, 306, 307, 308, 309,/1-8, 310/1-5, 311 hrsz.
3.	Sportpálya revitalizációja (volt laktanya melletti terület)	Rétság, 356/24 hrsz
4.	Szabadidő – rekreációs terület továbbfejlesztése	2651 Rétság, Hunyadi park
5.	Autóbusz megállóhelyek a település északi részén	2651 Rétság, 520, 13/1 hrsz
6.	Temető fejlesztés – kerítés építés, szóró parcella kialakítása, parkosítás,	2651 Rétság, 05/67 hrsz
7.	Szabadtéri színpad kialakítása	400-as mellett
8.	Bem utcai lakótelep rehabilitációja	Bem utca
9.	Korányi utca összekötése a Madách utcával	Korányi és Madách utca
10	Megújuló energiával közvilágítás bővítése a Nógrádi-Petőfi, Petőfi-Madách, Madách-Akácfa utcák közötti gyalogúton, Bem lakótelep-Radnóti u. közötti gyalogátkelőhelyen	Nógrádi-Petőfi u. Petőfi-Madách u., Madách-Akácfa u., Bem lakótelep – Radnóti u
11	Kerékpárút kialakítása	Táncsics u. Laktanya út, Vasút út, Rákóczi út, 2. számú főút Hunyadi sor, Akácfa út, Nagyparkoló, Zrínyi utca, temető melletti földutak.

A magánszféra tervezett fejlesztései

– A Római Katolikus templom épület a szükséges épület-, és szerkezeti elemek cseréje.

2. sz. akcióterület – Volt honvédségi laktanya a 2016-2020 programozási időszakban

A fejlesztések eredményeként megújuló volt honvédségi laktanya képes lesz biztosítani az ITS-ben megfogalmazott célokat, melyek konkrétan a kijelölt akcióterületre vonatkozóan a következők:

- megvalósul az épületek és a terület hasznosítása;
- erősödnek a város **járás**i közigazgatási, egészségügyi funkciói;
- nő a helyben maradó fiatalok száma.

Önkormányzati fejlesztések

Rétság Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései:

- a területet kiszolgáló közmű-, és infrastrukturális rendszerek felújítása;
- a meglévő épületek egészségügyi, művelődési, sport, turisztikai és kulturális célú hasznosítását szolgáló tervezési dokumentumok, koncepciók, tanulmánytervek kidolgozása;
- az ingatlan hasznosítást szolgáló marketing stratégia és értékesítési terv kidolgozása, marketing kampányok megvalósítása történne.

3. sz. akcióterület – Városközponton kívüli területek a 2014-től kezdődő programozási időszakban

A fejlesztések eredményeként a városközponton kívüli területek képesek lesznek biztosítani az IVS-ben megfogalmazott célokat, melyek konkrétan a kijelölt akcióterületre vonatkozóan a következők:

- rekreációra alkalmas területek alakulnak ki;
- élhető kisvárosi környezet jön létre;
- jelentős kiterjedésű, kultúrált zöldterület jön létre;
- nő a gazdaságfejlesztésre alkalmas övezet területe;
- nő a helyben maradó fiatalok száma;
- építési célokra alkalmas területek kijelölése történik meg.

Önkormányzati fejlesztések

Rétság Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései a TOP forrásokból valósulnak meg.

Ennek megfelelően:

- Lakóterületi egységek kijelölése a város északi részén található, cca. 32 ha nagyságú területre, ennek érdekében TSZT, HÉSZ, SZT készítendő.
- A Takarék utca közepén (146. hrsz.) egy rekreációs, szabadidő eltöltésére alkalmas komplexum kialakítása.
- A volt laktanya melletti sport terület revitalizációja, sport létesítmények építése.
- A Takarék utca, Mező utca közötti szakaszon a Rákóczi út (2-es főközlekedési út) mindkét oldalán autóbussz megállók beiktatása, kiépítése.
- **Temető kerítés és szóró parcella kiépítése, parkosítás**
- Mindszenty József hercegprímás, bíboros emlékhely kialakítása
- Korányi utca összekötése a Madách utcával
 - **Piac közművesítés, elárusítóhelyek építése**
 - **Laktanyában barnamezős beruházások, zöldterületek kialakítása**
 -

Önkormányzati és a magánszféra tervezett fejlesztései

- A város déli területén meglévő gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató övezet rendezése, bővítése.

4.4.2 Fejlesztési programok

I. Program: Rákóczi úti iskola felújítása (2651 Rétság, Rákóczi út 30. hrsz.: 424)

Az épület épületenergetikai korszerűsítése, a homlokzat hőszigetelése, épületakadálymentesítése jelenti a teendőket épület nyílászáróinak cseréje, valamint a falfelületek szigetelése, park- és kerítés építése zajlik. **A tetőszerkezet cseréje mindenképp indokolt. A felújítás során a megújuló energiaforrások maximális kihasználási lehetőségének megteremtése.**

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Nyílászáró csere,	22 873 579	TOP Önkormányzat

épületszigetelés		
Parkosítás	5 124 785	TOP Önkormányzat
Kerítés építés	3 598 650	TOP Önkormányzat
Iskola összesen:	31 597 014	

II. Program:

1. TOP-1.4.1-15 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével:

Új építésű bölcsőde kialakítása önkormányzati tulajdonú 171/2 hrsz-ú ingatlanon. Az igényelhető támogatás összege 1.000.000 Ft – 300.000.000 Ft, a támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 %-a.

2. TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaságfejlesztés:

A helyi termelők helyi piacra jutásának támogatása a megvalósítás célja. Ezen belül a piaci terület infrastruktúrájának kiépítése, meglévő piaci terület (kültéri elárúsítóhely) korszerűsítése, üzlethelyiségek építésére. Az igényelhető támogatás összege 50.000.000 Ft – 200.000.000 Ft.

3. TOP-3.1.1-15 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés

A megvalósulás célja a kerékpárosbarát fejlesztés (több önkormányzattal közösen benyújtandó kerékpárút kialakításának lehetősége), valamint közlekedésbiztonsági beruházások megvalósítása. Az igényelhető támogatás összege 50.000.000 Ft – 500.000.000 Ft.

A pályázat több ütemben nyújtható be. Az 1. ütemben a MOL kútnál kialakítandó 2 db buszöböl megépítése, a város központjában gyalogátkelőhely megvalósítása a cél. A 2. ütemben a buszfordulóban buszváró és peronok megépítése valósulhat meg..

4. TOP-2.1.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja

A feladatban megfogalmazott cél a városi barnamezős terület környezettudatos átalakítása, vállalkozói tevékenységeket ösztönzése, népességmegtartó településfejlesztési beavatkozás. Rétságon barnamezős területnek tekinthető a volt laktanya területe. Az igényelhető támogatás összege 50.000.000 Ft – 1.000.000.000 Ft.

5. TOP-2.1.2-15 Zöld város kialakítása

A projekt célja a városrehabilitációs tevékenységek környezettudatos módon történő megvalósítása.

Az igényelhető támogatás összege 100.000.000 Ft – 1.000.000.000 Ft.

Tervezett fejlesztések:

- minimum 1 db „városi zöld infrastruktúra hálózat rekonstrukciója”, mely lehet zöldfelület növényállományának rekonstrukciója, lombhullató, klímaturó fasorok létesítése, csapadékvíz közvetlen hasznosítása (ezzel együtt vízvezetés megoldása)...
 - minimum 1 gazdaságélénkítő beavatkozás, mely a pályázat kiírása szerint az alábbiak egyike lehet:
 - kereskedelmi, szolgáltató tér megújítása
 - piaci terület megújítása
 - alulhasznosított épület megújítása gazdaságélénkítési céllal
 - piaci terület kialakítása
 - fizetős parkoló
 - parkoló felújítása a hivatal épülete mögött
 - belterületi csapadék és belvízvédelmi létesítmények kiépítése
6. TOP-3.1.1-15 Kerékpárútépítés
Az épülő kerékpárút érinti Szendehely, Berkenye, Nógrád, Diósjenő, Tolmács, Rétság, Bánk, Felsőpetény, Alsópetény, Keszeg, Ósagárd, Szendehely településeket. Rétságot Tolmács felül a Tánacsics utcán keresztül, a volt laktanya területén érintené, itt két irányba ágazna el. Az egyik ág egészen az Ipari parkig érne, a másik ág a Nagyparkolón és a Zrínyi utcán keresztül Bánk felé haladna.
Az igényelhető támogatás összege 50-500 millió forint.

4.4.3 A tervezett tevékenységek illeszkedése a célcsoport igényeihez

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában kijelölésre került akcióterületeket érintő projektek elsődleges célcsoportja az adott területen élő lakosok, illetve a területen működő intézmények és gazdálkodó szervezeteik nyújtotta szolgáltatásokat igénybe vevő Rétsági és a Rétsági **járás** településeiben élő lakosok, valamint az ott munkát vállaló dolgozók.

A fejlesztések elsősorban közintézmények, utak, járdák, parkolók, csapadékvíz elvezető rendszerek és a magánszféra (templomok, cukrászda) építési beruházásainak megvalósítására irányulnak. Ezek eredményeként a Rétságon élők, illetve a

közintézmények (közigazgatás, közoktatás, közművelődés, stb.) és a hitélet, valamint a vendéglátás szolgáltatásait Rétságon igénybevevők a mai kor színvonalán, egészséges, energiatakarékos, vonzó esztétikai környezetben tudják igénybe venni.

4.4.4. A TOP programok keretében megvalósuló projektek végrehajtási üteme

Akcióterület	2016.	2017	2018.	2019	2020.
Bölcsoede létrehozása	X	X			
Utasforgalmi épület építése	X	X	X	X	X
Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása, gyalogátkelőknél akadálymentes útpadka kialakítása	X	X			
Piac udvar felújítása, közművesítése, üzletek kialakítása	X	X			
Volt laktanya területének környezettudatos átalakítása, zöldterületek kialakítása, gazdaságfejlesztés	X	X			
Zöld városrészek kialakítása, meglévők továbbfejlesztése	X	X			
Infrastruktúra továbbfejlesztése a volt laktanya területén		X			
Polgármesteri Hivatal felújítása		X	X		
Rákóczi út 32. szám alatti vegyes használatú épület felújítása		X	X		
Bevásárlóközpont kialakítása		X	X	X	X
Tanuszoda kialakítása		X	X		
Szóló utcai telkek közművesítése	X	X			
CISZ ház kialakítása	X	X			
Rendezvényház kialakítása a volt CSMO helyén		X	X	X	X
Különböző alapterületű lakások kialakítása önkormányzati bérlakás és értékesítés céljából		X	X	X	

Mindszenty – Pallavicini emlékhely kialakítása	X	X			
Idősek gondozóházának kialakítása		X	X	X	X
Tűzoltólaktanya bővítés	X	X			
Radnóti utcában lakótelkek kialakítása		X			

Akcióterület	2016.	2017	2018.	2019	2020.
A város Északi részén lévő lakóterület	X	X	X		
Déli gazdasági terület		X	X		
Sportpálya revitalizációja (volt laktanya melletti terület)		X	X	X	
Szabadidő – rekreációs terület továbbfejlesztése		X	X	X	
Autóbusz megállóhelyek a település északi részén	X				
Temető fejlesztés – kerítés építés, szóró parcella kialakítása, parkosítás,	X	X			
Szabadtéri színpad kialakítása	X	X			
Gyalogátkelőhely kialakítása	X				
Kerékpárút építése	X	X	X		
Bem utcai lakótelep rehabilitációja		X	X	X	
Korányi utca összekötése a Madách utcával		X	X	X	
Megújuló energiával közvilágítás bővítése a Nógrádi-Petőfi, Petőfi-Madách, Madách – Akácfa utcák közötti gyalogúton, Bem lakótelep Radnóti u. közötti gyalogátkelőhelyen		X	X	X	

4.4.5 A tervezett fejlesztések várható hatásai

Társadalmi-gazdasági hatások

Rétság város integrált **településfejlesztési** stratégiája középtávra (7-8 évre) szóló tervezési dokumentum. A stratégiai célok meghatározása során aktív partneri együttműködés eredményeként történt, ami a társadalmi nyilvánosságot biztosította. A tervezési, stratégia alkotási munkába bekapcsolódó önkormányzati képviselőtestületi tagok, bizottságok tagjai,

résztvevők, lakosok, vállalkozók, civil szervezetek képviselői véleményük, észrevételeik megfogalmazásával járultak hozzá a munkához.

A kivitelezési, építési munkák végrehajtásával – a közbeszerzési törvény előírásainak figyelembevételével mellett – elsősorban helyi vállalkozók lesznek megbízva, ahol lehetséges kiegészítve közhasznú foglalkoztatási elemekkel. Így nemcsak a tervezésbe, hanem a projekt elemeinek a végrehajtásába is bekapcsolódhatnak a helyi vállalkozók lakosok. A barnamezős területként számon tartott volt honvédségi laktanya épületeit és területét kiszolgáló közművek, termelő infrastruktúrális rendszerek felújítása elengedhetetlenül szükséges az ingatlan revitalizálásához.

Esélyegyenlőségi hatás

A településnek **van** esélyegyenlőségi terve. **Tartalmazza** fogja a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését.

Az integrált **településfejlesztési** stratégia céljait szolgáló funkcióbővítéssel járó városrehabilitációs projektben szereplő intézkedések mindegyike tartalmaz fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés céljait szolgáló elemeket.

Az integrált városfejlesztési stratégia és az annak részét képező anti-szegregációs terv a 2003. évi CXXV. törvény szellemében készült. Az anti-szegregációs terv a szegregáció által veszélyeztetett területek védelmére és a szelekciós mechanizmusok ellensúlyozására koncentrál, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, a társadalmi kohézió és Rétság versenyképességének a biztosítása érdekében.

Környezeti hatások

A városrészekre kitűzött integrált városfejlesztési stratégiában szereplő célok környezeti állapotra gyakorolt hatása, a környezeti hatások kompenzálására tervezett intézkedések megalapozottak, és kellően alátámasztottak. Az építési beruházások végrehajtásánál alkalmazott technológiák, építőanyagok kiválasztásánál mindvégig fontos szempont a környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés, az épített és természeti környezetre gyakorolt hatás vizsgálata. A városkép megújulása, új funkciók megjelenése kedvező irányban hat a környezeti elemekre.

Az akcióterületekre tervezett fejlesztések energetikai szempontú racionalizálást eredményeznek és újszerű megoldásokat jelentenek, az alkalmazott technológiáknak és

megújuló erőforrások alkalmazásának köszönhetően. A város adottságainak köszönhetően (megfelelő széljárás, jelen lévő villamos energia hálózat, az ipari parkban működő napelem gyártással foglalkozó vállalkozás) hosszú távon mindenféle képen foglalkozni kell az energetikai rendszerektől történő függetlenedés kérdésével.

Az integrált városfejlesztési stratégia fontos eleme, hogy hosszú távon foglalkozik a passzív energia fogyasztói státuszának aktívvá alakításával, mely nagyban befolyásolja a természeti környezetre gyakorolt hatás

Fenntarthatósági és esélyegyenlőségi kötelező indikátorok:

Mutató neve		Mérték egység	Mutató típusa (output/e redmény)	Bázis érték	Minimálisan elvárt célértékek	Célérték elérésének időpontja	Célérték a megvalósítási időszak végén	Célérték az 5 éves kötelező fenntartási időszak végén	Mutató forrása
Fajlagos vízfelhasználás mértéke	Teljes vízfelhasználás	m3	output	240	-	2011.	240	240	önkormányzat
	termelés v. szolgáltatás egysége	Fő/m3	output	4,36	-	2011.	4,36	4,36	önkormányzat
Fajlagos energiafelhasználás mértéke	teljes energiafelhasználás	kWh	output	21600	-	2011.	21600	21600	önkormányzat
	termelés v. szolgáltatás egysége	Fő/kWh	output	393	-	2011.	393	393	önkormányzat
Üvegházhatású anyagok kibocsátásának mértéke (CO _{2e})		t/év	eredmény	8	-	2011.	8	8	önkormányzat
Ártalmatlanításra kerülő hulladék arányának mértéke	Ártalmatlanításra kerülő hulladék	t	output	0,15	-	2011.	0,15	0,15	önkormányzat
	összes hulladék mennyisége	t	output	15	-	2011.	15	15	önkormányzat
A járásban élők foglalkoztatottságának mértéke	Jársban élő foglalkoztatottak száma	fő	eredmény	95903	-	2011.	9515	9560	önkormányzat
	a foglalkoztatottak száma	fő	output	55	-	2011.	55	55	önkormányzat
A fenntarthatósággal kapcsolatos tudásmegosztáson részt vett munkavállalók száma	Tudásmegosztásban résztvevők száma	fő	output	-	-	-	-	-	önkormányzat
	Össz. munkavállalói létszám	fő	output	55	-	2011.	55	55	önkormányzat
Jobb összesített energetikai jellemzőkkel rendelkező épületek száma		db	eredmény	4	2	2011.	4	2	önkormányzat
Akadálymentesített épületek száma		db	output	4	4	2011.	4	4	önkormányzat

4.5 Pénzügyi terv

5. táblázat Teljes akcióterületi terv pénzügyi terve

A tevékenység célja	Tevékenység	Akcióterület/Megvalósulás helye (cím, hrsz.)	Becsült költség Ft (bruttó)	Önkormányzati hozzájárulás (Ft)	Pályázati támogatás (Ft)	Magánszféra hozzájárulása (Ft)
Bölcsőde létrehozása	Lehetséges helyszínek Új építésű esetén: 171/2 hrsz A meglévő óvoda épületének átalakításával	171/2	300.000.000	0	300.000.000	0
Utasszorgalmi épület építése	2651 Rétság, Buszforduló		100.000.000	0	100.000.000	0
Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása, gyalogátkelőknél akadálymentes útpadka kialakítása			100.000.000	0	100.000.000	0
Piac udvar felújítása, közművesítése, üzletek kialakítása	Rétság 198/16; 304/3-4; 193, 195/8, 134/37 hrsz.	Rétság 198/16; 304/3-4; 193, 195/8, 134/37 hrsz	200.000.000	0	200.000.000	0

Volt laktanya területének környezettudatos átalakítása, zöldterületek kialakítása, gazdaságfejlesztés és			1.000.000.000	0	1.000.000.000	0
Zöld városrészek kialakítása, meglévők továbbfejlesztése			1.000.000.000	0	1.000.000.000	0
Infrastruktúra továbbfejlesztése a volt laktanya területén	Rétság 256/26 hrsz		200.000.000	0	200.000.000	0
Polgármesteri Hivatal felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 20., 415/1-2 hrsz		350.000.000	0	350.000.000	0
Rákóczi út 32. szám alatti vegyes használatú épület felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 32.		350.000.000	0	350.000.000	0
Bevásárlóközpont kialakítása	Lehetséges helyszínek 7. MOL kúttal					400.000.000

		<p>szemben CBA tulajdonú</p> <p>8. Volt buszforduló CBA tulajdonú terület</p> <p>9. Volt laktanyába n</p>					
Tanuszoda kialakítása				2.000.000.00 0	0	2.000.000.00 0	0
Szőlő utcai telkek közművesítése				50.000.000	0	50.000.000	0
CISZ ház kialakítása	Volt védőnői szolg. épületének helyén			80.000.000	0	80.000.000	0
Rendezvényház kialakítása a volt CSMO helyén				80.000.000	0	80.000.000	0
Különböző alapterületű lakások kialakítása önkormányzati bérlakás és értékesítés	Volt laktanya területe			1.000.000.00 0	0	1.000.000.00 0	0

	céljából						
	Mindszenthy – Pallavicini emlékhely kialakítása			0	0	0	
	Idősek gondozóházának kialakítása	Volt laktanya legénységi szálló épület					4.000.000.000
	Tűzoltólaktanya bővítés	Volt laktanya területe		20.000.000		20.000.000	
	Radnóti utcában lakótelkek kialakítása			60.000.000		60.000.000	
	Gyalogátkelőhely kialakítása	Rétság, 2-es számú fűút					
	A város Északi részén lévő lakóterület		32 ha				
	Déli gazdasági terület		2651 Rétság, 305, 306, 307, 308, 309,/1-8, 310/1-5, 311 hrsz.				
	Sportpálya revitalizációja (volt laktanya melletti terület)		Rétság, 356/24 hrsz				
	Szabadidő – rekreációs terület továbbfejlesztés		2651 Rétság, Hunyadi park				

	e					
	Autóbusz megállóhelyek a település északi részén		2651 Rétság, 520, 13/1 hrsz	500.000.000		500.000.000
	Temető fejlesztés – kerítés építés, szóró parcella kialakítása, parkosítás,		2651 Rétság, 05/67 hrsz	30.000.000		30.000.000
	Szabadtéri színpad kialakítása		400-as mellett	25.000.000		25.000.000
	Kerékpárút építése			500.000.000		500.000.000
	Bem utcai lakótelep rehabilitációja			150.000.000		150.000.000
	Korányi utca összekötése a Madách utcával			50.000.000		50.000.000
	Megújuló energiával közvilágítás bővítése a Nógrádi-Petőfi, Petőfi-Madác, Madách-Akácfa utcák közötti gyalogúton, Bem lakótelep-Radnóti u. közötti gyalogátkelőhelyen			70.000.000		70.000.000

4.5.1 Kockázatok elemzése

Az integrált városfejlesztési stratégia végrehajtását szolgáló projekt megvalósítása során fellépő kockázatok hatékony kezelése érdekében kialakításra kerülnek a kockázati kategóriák besorolási keretei is, így például magas/közepes/alacsony, amelyeknél figyelembe vettük az alábbi szempontokat:

- Az értékelés folyamata mind a kockázatok bekövetkezésének valószínűsége, mind azok hatását figyelembe vegye.
- Az értékelés eredményeit olyan módon kell rögzíteni, hogy az megkönnyítse a kockázati prioritások meghatározását és a kockázatok folyamatos nyomon követését.
- Az értékelés során szét kell választani a még kezdeti, nem kezelt, és a beavatkozás után visszamaradt kockázatokat.

Az értékelést a kockázatkezelési kritérium mátrix alkalmazásával végezzük, amelyben az alacsony- közepes – magas szinteket jelölhetjük meg.

A kockázat bekövetkezésének hatása a szervezetre

nagy			
közepes			
kicsi			
	alacsony	közepes	magas

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége

A kockázatkezelés során a felmért kockázatok tulajdonképpen a kockázatok tényleges kezelésének előkészítését jelentik. Ezekre alapozva kerül sor azokra a konkrét lépésekre, válaszreakciókra, amelyek célja, hogy csökkentsék, illetve megszüntessék a fenyegetést jelentő kockázatokat, vagy éppen kihasználják a kínálkozó lehetőségeket.

A kockázat kezelése során a megelőző típusú kontroll tevékenység végzése történik. Ezek a kontrollok korlátozzák egy nem kívánt következménnyel járó kockázat realizálódásának lehetőségét. A szervezeten belül működő belső kontrollok többsége

ehhez a kategóriához tartozik. A gyakorlatban ez a kontroll a feladatok szétválasztása során valósul meg. Ennek során például az a személy, aki a számlák kifizetését hagyja jóvá különbözni fog attól, aki az árut vagy szolgáltatást megrendeli – ilyen módon megakadályozható, hogy valaki közpénzen saját hasznára tevékenykedjen. Vagy egyes tevékenységek ellátására csak meghatározott személyek kapnak felhatalmazást.

Például megfelelően képzett, felkészített és ezáltal a sajtóval való kapcsolattartásra felhatalmazott személy kijelölése megelőzi a veszélyét annak, hogy nem megfelelő nyilatkozat jelenik meg a projektről a médiában.

A megelőző kontroll alkalmazása során fontos, hogy az arányban legyen a kockázat mértékével. A legszélsőségesebb kockázatoktól eltekintve (úgy mint emberi élet veszélyeztetése) általában elég, ha a kontroll egy ésszerű biztosítékot szolgáltat arra, hogy a kockázat mértékét a szervezet tűréshatárán belülre szorítják. A kontroll tevékenységnek megvannak a maga költségei és lényeges, hogy ezek ne haladják meg a kockázat bekövetkezésének megakadályozásából származó haszon mértékét. A kontroll célja sokkal inkább a kockázat mértékének visszaszorítása, mintsem teljes megszüntetése.

5 Antiszegregációs terv

Rétság város Antiszegregációs terve az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által kiadott Városrehabilitációs kézikönyvben foglaltak és hivatalosan az NFÜ honlapján megjelent útmutatások alapján készült. A terv készítése az Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kijelölt mentor szakmai segítségnyújtása mellett készült. A tervezés során egyeztetünk a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökével, a tőle származó becsléseken alapuló tájékoztatást felhasználtuk munkánk során. Az elkészített anyagot az önkormányzat képviselőtestülete és az érintett Bizottságai megtárgyalták, véleményezték a tervet. A

lakosságnak lehetősége van a terv megismerésére, illetve véleményezésre az Interneten keresztül.

A KSH a 2001. évi népszámlálás alapján végzett elemzése nyomán a város azon területei kerültek feltüntetésre, ahol az alacsony státuszú lakosok (aktív korú, 8 általános iskolai osztálynál nem magasabb iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakos) aránya koncentráltan jelentkezik. A vizsgálat során az alacsony státuszú lakosok számát viszonyították a területen élő lakosok számához.

A kartogramon a KSH megjelölte azokat a területeket, ahol a szegregációs mutató 50% vagy a feletti értéket vesz fel (definíció szerint ezek a szegregátumok), illetve azokat a területeket, ahol a mutató 40-50% között van. Ez utóbbi területek bár a szegregációs küszöb alatt maradnak, leromlott városi területnek számítanak.

Mint ahogy a demográfiai elemzés is mutatta, Rétság abban a szerencsés helyzetben van, hogy nincs a városban nagyobb létszámú szegregálódott lakosság. Természetesen vannak olyan kisebb városi egységek, - a Kossuth és a Köztársaság utca, egy-egy háztömbje – ahol a szegényebb népesség nagyobb arányban van jelen, azonban e városi területek nagysága, a szegregáció koncentráltasága és mértéke nem éri el a szegregátum megfogalmazásában megjelölt határokat.

5.1 Szegregációs szempontból veszélyeztetett területek

A városban a KSH adatai alapján nincs szegregátum, ugyanakkor az adatok alapján feltüntetésre került három veszélyeztetett területet bejelölt, ami az alábbi térképen található:

Átszkennelni a képet 75. oldalról

A szegregálódással veszélyeztetett területek elhelyezkedését illetően látható, hogy a városközponti részén, vagy ahhoz közvetlen közel helyezkednek el azok.

Négy területről kell említést tenni:

1 A volt honvéd laktanyához közel eső terület

A KSH szegregálódással veszélyeztetett területként került feltüntetésre, ám valójában itt nincs lakónépesség, ezért itt nem szükséges beavatkozás.

2 Rákóczi út, Kossuth és a Zrínyi utcák alkotta tömb

Ezen a területen nincs lakás célú ingatlan, itt kereskedelmi, vendéglátóipari egységek, parkolók találhatóak. Az önkormányzat akcióterületi tervben megfogalmazott fejlesztési elképzelései szerint **itt épület meg** az autóbusszpályaudvar. Az itt található ingatlanok szanálásra kerülnek. Mivel ezen a területen nincs lakás célú ingatlan az önkormányzatnak a lakók elhelyezésével kapcsolatban nincs feladata.

3 Kossuth és a Zrínyi utcák alkotta tömb

A Kossuth utca egész területén **44 db. lakás célú** ingatlan van itt, melyben összesen **136 fő** lakik. A térképen jelzett tömbön belül lakás célú ingatlan csak a Kossuth utcán található, szám szerint 25 db. lakás célú ingatlan van itt, melyben összesen 31 fő lakik. Az önkormányzat tulajdonában a Kossuth utca 22. szám alatt 2 db. komfort nélküli lakás van, ezek jelenleg lakatlanok. Az ingatlanok jellemzője, hogy falusias kertes épületek, minőségük állaga, infrastrukturális ellátottságuk jó.

4 Kossuth és a Köztársaság utcák alkotta tömb

25 db. lakás célú ingatlan található itt Az ingatlanok jellemzője, hogy falusias kertes épületek, minőségük állaga, infrastrukturális ellátottságuk jó

7. táblázat A veszélyeztetett terület főbb szociális adatait:

Adatok	Szegregálódással veszélyeztetett terület
Lakónépesség	184
Rendszeres szociális segély	10
Lakásfenntartási támogatás	12
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	22

Elidegeníthető lakások	0
Egyedi döntés alapján értékesíthető lakások	0
Nem értékesíthető lakások	2

Forrás: Önkormányzat

5.1.1 Az oktatás helyzete

Rétságon az alapfokú oktatás céljait szolgáló intézmények a hatályos jogszabályok és a pedagógiai programjuk szerint működnek. Az óvodába **87** gyermek, az általános iskolába **244** gyermek járt a **2015/2016.** tanévben.

A közoktatás integráltságának vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a mind a két intézményben vannak hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek. Az önkormányzat pedagógiai módszertani központtól származó információi alapján összeállított nyilvántartása szerint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek létszáma az óvodában **1**, az általános iskolában **17** fő. Számukról a **3.** számú táblázat nyújt képet.

A középiskolai, felsőfokú tanulmányaik végzésének támogatására a Rétságon lakó diákok megpályázhatják a „Bursa Hungarica” ösztöndíjat.

5.1.2 A szociális ellátás jellemzői

A Nyugat-Nógrád Gyerekjóléti és Családsegítő Szolgálat Nagyoroszi központtal működik, Rétságon **1** fő látja el **magas színvonalon** a teendőket. **A jövőbeni tervünk a magas színvonal megtartása.**

Az önkormányzat Központi Statisztikai Hivatalnak megküldött jelentései szerint a városban pénzben és természetben nyújtott támogatásokat vehetnek igénybe az arra rászorulóknak.

A támogatottak megélhetését rendszeres szociális segéllyel, rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezménnyel, átmeneti segéllyel, időskorúak járadékával, kiegészítő gyermekvédelmi támogatással segítik. **Támogatjuk továbbá a gyermekvállalást, születési támogatással, temetési segélyt adunk a hozzátartozóknak, kezeljük a krízishelyzeteket.**

8. táblázat Városrészek és szegregátumok segélyezési mutatói (forrás: önkormányzati nyilvántartások)

Az ITS-ben azonosított városrészek és szegregátumok neve₁	Lakónépesség száma (jelenlegi népességnyilvántartási adatok alapján)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya lakosok számához viszonyítva	HHH gyerekek aránya a településrészen a lakosok számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességben belül₂
Szegregálódással veszélyeztetett terület	154	62	19,3	57,8
A város egészére vetített mutató₃	3015	1165	0,4	7,7
A város egészére az adott segélytípus száma			12	

1 Az integrált **településfejlesztési** stratégiában és az Anti-szegregációs tervben meghatározott városrészekre, illetve szegregátumokra

2 Amennyiben a városnak rendelkezésére áll ilyen jellegű adat (pl. felmérésekből, CKÖ becslése stb.)

5.1.3 Foglalkoztatás, felnőttképzés

2006. évi állapot

Rétság lakosságának 67%-a sorolható a gazdaságilag aktív korúak közé, ami a megyei szinttel megegyező arány, ez pozitív lehetőséket hordozhatna magában, azonban a Rétsági **járásban** az aktív korú népességből 8363 főnek volt 2006-ban munkaviszonya, ami 42,1 %-os foglalkoztatási rátát jelent, így ez az arány rosszabb a A Rétságon élő lakosok közül 2006-ban 157-en voltak regisztrált munkanélküliek, melyből 68-an 180 napon túl regisztráltak voltak. Ez az aktív korú lakosok 7,8 %-a illetve a 3,3 %-a volt.

A felnőttképzés lehetőségei az önköltséges képzéseken való részvétel mellett elsősorban a különböző támogatások nyomán az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ által szervezett tanfolyamok keretein belül **történt. Ilyennek számított** a HEFOP 1.1. intézkedése „A munkanélküliség megelőzése és kezelése”, a Lépj egyet előre, valamint az Új pálya program.

HEFOP 1.1. intézkedése” azt tűzte ki célul, hogy a fiatalok; tartósan munkanélküliek, 30év felett; illetve a még nem tartósan nyilvántartott munkanélküliek, regisztrált álláskeresők, és inaktív személyek: 30 év felettiak azon tagjainál, ahol a munkaügyi szervezet a hagyományos eszközeivel nem tud eredményt elérni, ott az Európai Szociális Alap (ESZA) lehetőségeit kihasználva új típusú megközelítéseket és támogatásokat, szolgáltatásokat is alkalmazva segítse elő a munkaerőpiacra való be-, illetve visszajutást.

A kormány az élethosszig tartó tanulás, illetve a felnőttképzés korszerűsítésével kapcsolatos feladatok sorába emelte a képzettségi színvonal emelésével összefüggő teendőket. Az Európai Unió támogatásával „Lépj egyet előre” címmel hirdetett projektet a munkavállalók szakmai ismereteinek bővítésére, képzettségi színvonalának növelésére. A „Lépj egyet előre” program célja a magyar felnőtt lakosság képzettségi színvonalának növelése érdekében olyan képzések indítása, amelynek során a korábbi képzettségi, tudásszintjüktől egy szinttel magasabb szintre kerülnek.

Az Új Pálya program az Európai Unió és a kormányzat által finanszírozott kiemelt projekt **volt**, mely a közszférából elbocsátott alkalmazottaknak kívánt segítséget nyújtani olyan képzések támogatásával, melyek segítik az elhelyezkedést.

Jelenleg a hosszú távú közfoglalkoztatási programokban általában 3-6 hónap időtartamban van lehetőség Folyamatosak a képzések is (házi gondozó, informatikai alapképzések, kigépezési, stb.)

A tanfolyamok mellett olyan képzési, tréning, pályaorientációs és korrekciós lehetőséget is igénybe vehetnek a munkavállalók, mely munkaerőpiaci versenyképességüket kedvezően képesek befolyásolni.

5.1.4 Lakhatási feltételek

Ahogy az az Integrált **Településfejlesztési** Stratégiában bemutatásra került a város területén belül a lakóterület a legnagyobb kiterjedésű területfelhasználási kategória. Belterületi lakóterületen belül a kisvárosias, a kertvárosias egyaránt jelen van.

A városközponton kívüli területeken a lakásmobilitás növelése érdekében a minőségi lakásépítés és a szociális lakásépítés számára nem biztosított a terület. Minőségi és szociális lakásépítés többlakásos beépítésben a volt honvédségi laktanya területén valósítható meg. Lakóterület-fejlesztés családi vagy intenzívebb (sor-, lánc-, esetleg átriumházas) formában a rendelkezésre álló területeken. Lakótelkes kialakítással beépítésre előkészített, közművesített terület a jelenleg nincs a város belterületén belül.

A lakásépítési problémát megoldani látszik a közelmúltban a város tulajdonába került volt honvédségi gyakorlótér 32 hektáros területe. Közművek kiépítésével, a terület katonai maradványok miatti átvizsgálásával a területen lakótelkek kialakítására kerülhet sor.

Az önkormányzat tulajdonában 7 db. lakás célú ingatlan van. Ebből kettő az antiszegregációs intézkedésekkel érintett Kossuth utca 22. szám alatt található.

10.táblázat Önkormányzati lakások kimutatása, az önkormányzat 2008. évi vagyongazdálkodási Konceptiója alapján (a felülvizsgálat időpontjában az adatok megfelelnek a valóságnak)

Elidegeníthető lakások		
Cím	Lakások száma	Komfort fokozat
-	-	-
Egyedi döntés alapján elidegeníthető lakások		
Cím	Lakások száma	Komfort fokozat
-	-	-
El nem idegeníthető lakások		
2651 Rétság, Rákóczi út 34.	3	összkomfortos
2651 Rétság, Nyárfa u. 9.	1	komfortos
2651 Rétság, Templom u.	1	komfortos
7/a		
2651 Rétság, Kossuth u. 22.	2	komfort nélküli

Az önkormányzat lakáscélú fenntartási támogatást nyújt a rászorulóknak, a városban 57 család kap ilyen címen támogatást, melyből 3 család a Kossuth-Zrínyi utcák alkotta tömb területén és 9 család a Kossuth-Köztársaság utcák alkotta tömb területén lakik.

5.1.5 Infrastrukturális helyzet

A város 2004 évben átfogó csatornafejlesztési és rekonstrukciós beruházást végzett, melynek eredményeként a város majdnem teljes lefedettségű csatornarendszert épített ki, az elhasznált előregedett egységek cseréjét is elvégezték. A kommunális hulladék tisztítása megoldott, a megfelelő technikai háttér adott, a kapacitásnövelés végrehajtható.

Az ivóvíz vezetékrendszer 100%-os kiépítettségű, kifogástalan műszaki állapotban van. **A csatornahálózat üzemeltetésére az önkormányzat szerződést kötött a DMRV Dunai Regionális Vízmű Zrt-vel.**

A településen teljesen kiépült a gázszolgáltatás, valamennyi ingatlan bekötésre került a rendszerbe. Szolgáltatóként a TIGÁZ van jelen.

A település elektromos rendszere teljesen kiépített, a város Balassagyarmat felé eső peremén foglal helyet a villamos transzformátor állomás. A szolgáltatást az ÉMÁSZ Nyrt végzi.

A településen jelen van valamennyi mobil szolgáltató, a vezetékes telefonszolgáltatást a T-COM végzi. Rétságon helyi szélessávú Internet szolgáltatás is üzemel. Saját kábel TV hálózattal rendelkezik a város, a Rétsági TV önálló műsorszerkesztő gárdával bír. A szemétszállítás a város teljes közigazgatási területére vonatkozóan megoldott. Az önkormányzat tagja az Észak-kelet Pest Nógrád Hulladékgazdálkodási Társulásnak.

3. tábla Általános iskolai közoktatás integráltságának felmérése

OM azonosító	Intézmény neve	Gyermek-, tanulólétszám sz intézményben			Tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
		Össz .	HH/ HHH fő	Intézmény en belüli arány %	Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
					Össz.	HH/HH H	%	Össz.	HH/HH H	%	Össz.	HH/HH H	%
032184	Általános Iskola	305+ 5	45/8	9,35	305+5	45/8	9,35	-	-	-	17	-	-
032044	Napközi Otthonos Óvoda	99	22/7	29,3	99	22/7	29,3	-	-	-	5	-	-

4. tábla A település infrastruktúrája

Azon utcák, ahol részben vagy	egészben nem találhatóak	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	A településrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Vezetékes víz	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Áram	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Közvilágítás	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Szennyvíz-csatorna	Köztársaság	Köztársaság/12	belváros: Kossuth - Köztársaság utcák tömbje
Gáz	Köztársaság	Köztársaság/12	belváros: Kossuth - Köztársaság utcák tömbje
Pormentes út	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Járda	Köztársaság	Köztársaság/12	belváros: Kossuth - Köztársaság utcák tömbje

5. tábla Folyamatban lévő telepfelszámolási és rehabilitációs program(ok) bemutatása

A programban érintett utcák	A programban érintett lakások száma)	A program költségvetésének forrásai	Milyen formában történik az érintett lakosok elhelyezése?	Az akcióterületen élő családok elhelyezésének helye (az utcák neve, illetve ha más településen (is) történik az elhelyezés akkor a település neve
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

5.2 A roma népesség helyzete a városban

A Rétságon élő cigány lakosság Cigány Kisebbségi Önkormányzatot hozott létre a városban. Az önkormányzat elnökének tájékoztatása alapján megközelítőleg 54 család él itt, a cigány lakosok teljes népességen belüli aránya 9,3% körül lehet.

Rétság város területén a cigány lakosság nem képez tömbszerű telepet. A cigány családok a város területén integráltan, családi házas, kertvárosias és falusias környezetben élnek.

A Központi Statisztikai Hivatal szegregálódással veszélyeztetett területeket a Köztársaság úton és a Kossuth úton élő lakosság mutatói alapján tudott kimutatni. Jónás Pál a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökével egyeztetve, a tőle kapott becslések alapján készült el az antiszegregációs terv, nyilatkozatával támogatja város Integrált **Településfejlesztési** Stratégiában kitűzött céljait. Becslésen alapuló tájékoztatása szerint a Rétságon élő cigány lakosság 20%-a nyugdíjas, 40%-uk valamilyen szociális járulékot kap, 10%-uk munkaviszonyban áll, a lakosság fennmaradó 30%-a nyugdíjas korú, egyéb alkalmi jövedelemből él.

5.3 Problémák feltárása

Oktatás területén

- Nem működik teljes hatékonysággal a HH/HHH-s, SNI gyerekek nyilvántartásának rendszere, vannak kimaradó gyermekek.
- Az óvodai, általános iskolai, középiskolai átmenetek „zökkenő mentessége” javításra szorul.
- Az érvényben lévő ösztöndíj és támogatási rendszerekről szükséges az önkormányzat tájékoztatási tevékenységének erősítése az állami és alapítványi ösztöndíj rendszerek megszerzéséről.
- Nem megoldott a hátrányos helyzetű gyermekek iskolán kívüli foglalkoztatása, felzárkóztatása, oktatása tartós megszervezése.

Szociális ellátás terén feltárt problémák

- Komoly problémát okoz a kisgyermekes családok számára munkaidejük alatt a gyermekek felügyelet kérdésének megoldása.

- Hiányzik a tervszerű fejlesztéshez, a szükséges beavatkozásokhoz szükséges előzetes helyzetelemzésre és értékelésre alapuló Rétság Város Szociális Koncepciója. Ennek kidolgozásához önkormányzati döntés szükséges.
- Szociális célú programok kidolgozása és végrehajtása szükséges a veszélyeztetett gyermekek és felnőttek státuszának megóvása érdekében.

Lakhatási feltételek területén

- Hiányzik a város lakáskonceptiója.
- Nincs megfelelő számú és minőségű önkormányzati bérlakás.
- Nincs megoldva az átmeneti, krízis szállások ügye.
- Nincsenek építési célra alkalmas telkek, a fiatalok lakhatási feltételei nem megoldhatóak.

Infrastrukturális állapotok

- A Köztársaság úton nem megoldott a szennyvízelvezető rendszer.
- A Kossuth utca bizonyos részein hiányzik a gyalogjárda

5.4 Anti-szegregációs program

5.4.1 Oktatás, felnőttképzés, a foglalkoztatás elősegítése

Az oktatás területén az esetlegesen kialakuló szegregáció veszélyének elkerülése céljából szükséges a közoktatás integráltságának erősítése. Ennek érdekében fejleszteni kell az eltérő nevelési igényű gyermekek szűrésére alkalmas rendszert, a HH-s, HHH-s, és az SNI gyermekek korai felismerését szolgáló intézkedéseket annak érdekében kell meghozni, hogy azok képesek legyenek, mielőbb bekapcsolódni az óvodai nevelésbe, könnyebb legyen számukra az óvoda és az általános iskola közötti átmenet, sikeresen kezdhessék meg középiskolai tanulmányaikat. A HH-s, HHH-s, és az SNI gyermekek nyomon követése, iskolai sikerességének elősegítése.

A felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók támogatására tovább kell folytatni a város vezetésének a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat működtetését.

A város nem rendelkezik Közoktatási Esélyegyenlőségi Tervvel, ennek elkészítésére kötelezettséget vállal, legalább két évente, illetve szükség szerint felülvizsgálja.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
----------------	----------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------

I. Oktatási, nevelési integráció erősítése				
Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	Jegyző, polgármester	2008. 08. 31	Önkormányzati	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elkészül
Óvodai, általános iskolai oktatási körzetek folyamatos felülvizsgálata, az átmenetek könnyítése	Jegyző, intézményvezetők	Folyamatos, legalább két évente	Önkormányzati	Kevesebb eltérő nevelési igényű gyermek, tovább tanulók számának növekedése
Az érvényben lévő ösztöndíjrendszer kibővítésének, átalakításának felülvizsgálata. Az önkormányzat tájékoztatási tevékenységének erősítése az állami és alapítványi ösztöndíj rendszerek megszerzéséről	Jegyző, polgármester, hivatali dolgozók, civil szervezetek, önkormányzati képviselők	folyamatos	Állami, alapítványi, önkormányzati ösztöndíjak	Iskolarendszerű képzésben résztevők száma, Szakmát, érettségit, felsőfokú végzettséget megszerzettek száma
A hátrányos helyzetű gyermek iskolán kívüli foglalkoztatása, felzárkóztatása, oktatása tartós megszervezésének	Civil szervezetek	folyamatos	Pályázati források, UMFT	Az iskolarendszerű képzésben résztevő gyermek száma, iskolából való lemorzsolódás csökkenése, javuló tovább tanulási mutatók

5.4.2 Szociális ellátás

Bölcsőde, vagy gyermekfelügyelet hiányában nem biztosított a nők munkába állásának elősegítése. Folyamatban van a **járás** egész területére vonatkozó szociális koncepció megalkotása. A város vezetésének eltökélt szándéka, hogy az antiszegregációs intézkedések szakmai megalapozása céljából hozzá kezd Rétság Város szociális koncepciójának kidolgozásához.

A szociális ellátás rendszerének fejlesztése, az ellátottsági szint növelése és a szociális integráció erősítése érdekében, a város növelni kívánja a szociális területen dolgozó szakembereinek a számát.

A szervezet fejlesztést követően nagyobb hatékonysággal lesz képes felismerni a rendszer és mielőbb intézkedni tudnak a HH-s, HHH-s és az SNI gyermekek igényeinek megfelelően, integrálódásukat elősegítése céljából.

A humán erőforrás fejlesztés eredményeként növekedni fog az ellátott területek száma, bővülni fog a szolgáltatások köre, kellő figyelmet fordíthatnak a prevenció célú intézkedések, programok működtetésére, úgymint drog prevenció intézkedések, bűnmegelőzés a fiatalok, vagy az egyéb védett csoportok (időskorúak, mezőgazdasági dolgozók) körében.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
II. Szociális ellátás				
Családsegítő Központ és a Gyermekjóléti Szolgálat szervezeti fejlesztése	Polgármester, jegyző, intézményvezetők	folyamatos	Önkormányzati, pályázati források, UMFT	A jelentkező problémák, a szolgáltatás színvonalának növekedése
Határozat Rétság Város Szociális Koncepciójának kidolgozásáról	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	2008	Önkormányzati	Kidolgozott Szociális Koncepció
A szociális ellátórendszer szervezeti	Polgármester, jegyző, intézményvezetők	2009.	Önkormányzati	Szociális célú foglalkozottak létszáma, ellátott

fejlesztése				feladatok száma
Szociális célú programok működtetése, intézkedése meghozatala	intézményvezetők	Megvalósítást követően folyamatos	Önkormányzati, pályázati források, UMFT	Csökken a veszélyeztetett gyermekek, lakosok száma

5.4.3 Lakhatási feltételek javítását célzó intézkedések

A lakhatási feltételek terén jelentkező problémák kezelésére az önkormányzatnak koncepcionális, stratégiai és program szintű intézkedések kidolgozásával kell reagálnia. Részletes helyzetelemzés során be kell mutatni a város lakhatási körülményeit befolyásoló tényezőket, be kell azonosítani a problémákat és fel kell tárni azokat a tényezőket, amelyek a jelenlegi állapotok kialakulásához vezettek, valamint hatással vannak a problémák jövőbeni kialakulására. A kidolgozandó stratégiának tartalmaznia kell a helyzetelemzésben feltárt problémák megoldására adandó intézkedéseket, azok várható hatásait, költség, feladat igényét.

A lakhatási koncepció és stratégiával szembeni elvárás, hogy tartalmazzon olyan intézkedéseket, melyek az önkormányzati bérlakás állományának növelését, a városban lévő panelházak felújítását, vagyongazdálkodásának feladatait ellátó szervezet felállítását, a lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálatát, a közüzemi díjhátralékok felhalmozódásának meggátolását és a fiatalok lakás célú ingatlanokhoz jutását segíti elő. A tervezett intézkedések fontos célja, hogy megakadályozza a városon belüli szegregátumok kialakulását és megoldást adjon a szanalással érintett lakók kiköltöztetésének elhelyezésére. A felajánlott lakás fenntartási költségei legyenek összhangban az adott család jövedelmi viszonyaival (beleértve az elérhető állami és önkormányzati támogatásokat is). Vegye figyelembe a családi és egyéni szociális kötődéseket, az új lakókörnyezetben is elérhetőek legyenek az alapvető közszolgáltatások és a család segítő kövesse az új lakásba költözőket és szükség esetén támogassa a környezetbe való beilleszkedésüket.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
----------------	----------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------

III. Lakhatási feltételek javítását célzó intézkedések				
Határozat Rétság Város Lakhatási koncepciójának és stratégiájának kidolgozásáról	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	Döntést követő 1 éven belül	Önkormányzati	Kidolgozott Lakhatási Koncepció és Stratégia
Az önkormányzati bérlakás állomány növelését segítő intézkedések	Polgármester, jegyző, intézményvezetők, CKÖ elnök		Magánérő, bankok, önkormányzat, pályázati források,	Magántulajdonú lakások vásárlása, Életjáradék rendszer kidolgozása, Adósságátvállalás, Építési telkek biztosítása, Meglévő ingatlanok átalakítása
Ipari technológiával épített, panelházak felújításának folytatása	Polgármester, jegyző, jogsegélyt nyújtó szervezet		Magánérő, bankok, önkormányzati és egyéb pályázati források,	Jogsegély szolgálat által nyújtott támogatás, Önkormányzati felelősségvállalás
A lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálata	Polgármester, jegyző, önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	2009	Önkormányzati	Kidolgozott lakhatási támogatások rendszere, A felhalmozódott közüzemi díjhátralékok csökkenése, ASL további növekedése
A fiatalok lakás célú ingatlanokhoz való jutását	Polgármester, jegyző, önkormányzati bizottságok, képviselőtestület		Magánérő, bankok, önkormányzati és egyéb pályázati források,	A városban letelepedő, helyben maradó fiatalok száma, A város lakosságának növekedése

5.4.4 Foglalkoztatás

A foglalkoztatás mértékének növelése fontos és kiemelt szerepet tölt be az ITS akcióterületi intézkedései között.

Az antiszegregációs intézkedések szempontjából fontosságot kell tulajdonítani a szegregálódással veszélyeztetett területeken élő felnőtt lakosság képzésének, képzéssel összekötött foglalkoztatásának. Ezeken a területeken az érintett népesség körében magasabb a legfeljebb alapfokú végzettségű felnőtt, akik közül így sokkal kevesebben és nehezen jutnak munkajövedelmekhez. Az állásnélküliek és az inaktívak körében igen magas azoknak az aránya, akiknek nincs szakképzettségük. A képzettség megszerzése jelentősen javítaná az álláskeresők és a szociális segélyezettek elhelyezkedési, jövedelemszerzési lehetőségét.

A városnak, vagy az itt működő civil szervezeteknek, CNÖ-nek fontos olyan támogatott képzésekre lehetőséget nyújtó programokon részt venni, azt előkészíteni, ahol a képzés alatt megélhetési támogatás is kapható. Az ehhez szükséges szakmai, anyagi támogatás biztosításában kell szerepet vállalniuk.

Rétság foglalkoztatási célú kezdeményezései közé tartozott a Rétsági Kistérségi Foglalkoztatási Paktumának létrehozása. Ennek keretében, partnereivel együttműködve különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a szegregációval veszélyeztetett területek felnőtt lakóit érjék el különböző foglalkoztatási célú programok segítségével, annak érdekében, hogy megvalósuljon részükre a munkába vonás, illetve ha azt megelőző képzés szükséges, a képzésük.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
IV. Foglalkoztatás				
Képzési és foglalkoztatási célú kezdeményezések	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	folyamatos	Önkormányzati, és egyéb pályázati források,	Támogatott képzések, foglalkoztatás Nő a munkaviszonyból származó jövedelmek nagysága

Közcélú- és közmunkaprogramok	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	folyamatos	Önkormányzati, és egyéb pályázati források,	A munka világába való visszatérés elősegítése
-------------------------------	--	------------	---	---

5.4.5 Infrastrukturális célú fejlesztések

Az antiszegregációs terv által érintett területek az Integrált **Településfejlesztési** Stratégia 1. számú akcióterületébe tartoznak. Az ott megvalósuló infrastrukturális beruházások (útburkolat felújítás, járdaépítés, zöld felületi fejlesztés) ezen a területen jelentős fejlődést fog eredményezni. A tervezett intézkedések megoldják a csapadékvíz elvezetésének, a biztonságos gyalogos közlekedés, és a szennyvízelvezetés kérdését. Ezekről az intézkedésekről részletes tájékoztatást az előzetes Akcióterületi Terv nyújt.

93

6 A stratégia megvalósíthatóságának eszközei

6.1 Önkormányzati eszközök

Az önkormányzat működéséből és a helyi adókból származó bevételeit tudja felhasználni a stratégiai célok megvalósítására.

A fejlesztési források biztosításához elengedhetetlen a saját erő tervezése az egyes projektekhez. Minden egyes projekt számára meg kell fogalmazni a valós elvárásokat, illetve még a döntéshozatali szakaszban kell végig gondolni a működtetés kérdését.

A társadalmi-gazdasági-környezeti hasznosságuk miatt megvalósuló projektek a **TOP programokból** nyerhetnek támogatást.

6.2 Ingatlanguzálkodási terv

Az önkormányzat ingatlantulajdon hasznosítására vonatkozó gazdálkodási tervvel nem rendelkezik. Ennek pótlására kötelezettséget vállal.

A városban a lakhatási feltételek terén jelentkező problémák kezelésére az önkormányzatnak koncepcionális, stratégiai és program szintű intézkedések kidolgozásával kell reagálnia. Részletes helyzetelemzés során be kell mutatni a város lakhatási körülményeit befolyásoló

tényezőket, be kell azonosítani a problémákat és fel kell tárni azokat a tényezőket, amelyek a jelenlegi állapotok kialakulásához vezettek, valamint hatással vannak a problémák jövőbeni kialakulására. A kidolgozandó stratégiának tartalmaznia kell a helyzetelemzésben feltárt problémák megoldására adandó intézkedéseket, azok várható hatásait, költség, feladat igényét.

A lakhatási koncepció és stratégiával szembeni elvárás, hogy tartalmazzon olyan intézkedéseket, melyek az önkormányzati bérlakás állományának növelését, a városban lévő panelházak felújítását, vagyongazdálkodásának feladatait ellátó szervezet felállítását, a lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálatát, a közüzemi díjhátralékok felhalmozódásának meggátolását és a fiatalok lakás célú ingatlanokhoz jutását segíti elő. A tervezett intézkedések fontos célja, hogy megakadályozza a városon belüli szegregátumok kialakulását és megoldást adjon a szanalással érintett lakók kiköltöztetésének elhelyezésére.

6.3 Partnerség

A 2006-2007-ben elkészült Rétsági kistérségi Foglalkoztatási Paktum. A paktum célkitűzései alapvetően kapcsolódnak az országos, regionális és megyei foglalkoztatáspolitikai célokhoz és a térség gazdaságfejlesztési elképzeléseikhez. Hosszú távon a foglalkoztatási szint növelése, a térség hátrányos helyzetének mérséklése, a lakosság életminőségének javítása és a szakképzés munkaerőpiac igényeihez igazítása a paktum célja. A kistérségi foglalkoztatási paktumban a térség meghatározó szereplőinek - a gazdasági vállalkozások, önkormányzatok, képző szervek, civil szervezetek és azon további intézmények vesznek részt akik a foglalkoztatás segítő feladatot látják el.

A projektek tervezése, előkészítése és megvalósítása folyamán az önkormányzat minden esetben biztosítja a fejlesztések tárgyának minél szélesebb körben történő ismertetését. Ennek értelmében információkat nyújt a fejlesztésben résztvevők, a helyi és **járás** közösség, szakmai szervezetek, valamint a döntéshozók és a sajtón keresztül a szélesebb közvélemény számára a fejlesztések céljáról, azok hasznosságáról és várt hatásairól.

Ennek megfelelően Rétság Város Integrált **Településfejlesztési** Stratégiájának és előzetes Akcióterületi Tervének a kidolgozása során törekedtünk a partnerség szempontjainak megfelelő tervezés megvalósítására, amely az IVS elfogadottságának, a magántőke részvételének és a civilszféra érdekeinek képviselője szempontjából egyaránt fontos szerepet játszik.

A legfontosabb partnerségi csoportok a következők:

- az önkormányzat különböző szakterületeinek képviselői,
- külső szakértők,
- lakosság,
- civil szervezetek,
- vállalkozások,
- szakhatóságok.

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészült elemei, a Helyzetelemzés, Stratégia és előzetes Akcióterületi Terv felkerült a város honlapjára, onnan letölthető, így a város minden polgára számára hozzáférhetővé, megismerhető. Képviselő testületi, bizottsági üléseken az érintettek tájékoztatást kaptak az integrált városfejlesztési stratégia munkájáról.

Az integrált településfejlesztési stratégia illeszkedik Nógrád megye Területfejlesztési programjához.

10. táblázat A partnerség dokumentálása

Egyeztetés	Időpont
Lakossági kérdőív	2008. április 10.
Képviselőtestületi tanácskozás	2008. május 22.
Képviselőtestületi Bizottságok	2008. május 28.
Lakossági egyeztetések	
o Internetes	folyamatos
o Lakossági fórum	2008. május 29.
o Akcióterületek fejlesztésében érintett vállalkozókkal való egyeztetés	2008. május 29.
Képviselőtestületi ülés	2008. június 9.

6.4 Szervezeti elvárások, menedzsment

A **településfejlesztési** stratégia integrált jellegéből adódóan, a realizálási folyamat összetettsége, a korábbi helyi, valamint más hazai és külföldi városok városfejlesztési gyakorlata, különös tekintettel a pályázati rendszerek és mechanizmusok sajátosságaira, indokoltá teszik egy városfejlesztési szervezet létrehozását.

A városfejlesztő társaság létrehozásának oka, hogy városfejlesztési feladatokat nem az önkormányzati bizottságoknak kell ellátniuk, a bizottságok a városfejlesztés, rehabilitáció irányait, stb. határozzák meg. A városfejlesztési tevékenység szakmai megvalósításának célszerű módja a városfejlesztési társaság felállítása. Fő tevékenysége a városrehabilitációs akcióterületek fejlesztésének végrehajtása és fenntartása, valamint a fejlesztési, vagyongazdálkodó és városüzemeltetési feladatok intézményi szétválasztása, de szoros intézményközi együttműködés mellett.

A városfejlesztő társaság működését az önkormányzattal megkötött megállapodás szabályozza a kijelölt akcióterületeken a városrehabilitáció megvalósítása érdekében.

A városfejlesztő társaság által ellátandó feladatok:

- Akcióterületi terv készítése és felülvizsgálata
- Gazdaságfejlesztési elemek integrációja
- A gazdasági partnerek koordinációja, Civil és közigazgatási, államigazgatási partnerek koordinációja, Lakosság bevonása
- Fizikai beruházásokat kiegészítő tartalmi fejlesztések megvalósítása
- Fenntartás koordinációja
- További pályázati és egyéb források felkutatása
- A megvételekre kijelölt ingatlanok megvásárlása,
- A terület előkészítési munkák irányítása,
- A közterületek rendezési munkáinak irányítása (tervek elkészíttetése, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele),
- Az Önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények esetében a beruházói feladatok ellátása,
- A magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása,
- Az akció mindenkori pénzügyi egyensúlyának biztosítása, adminisztratív, információs feladatok ellátása.

A városfejlesztő társaság jelenti az akcióterületen megvalósuló projektek esetén a projekt menedzsment szervezetet.

6.5 A stratégia megvalósulásának monitoringja

Az integrált **településfejlesztési** stratégia céljainak nyomon követése egy jól behatárolt indikátorrendszer segítségével történik, mely számszerű értékekkel, időbeli korlátozással támasztja alá a fejlesztés eredményességét.

A kidolgozásra kerülő monitoring rendszer a stratégia megvalósulásának nyomon követésére, az indikátorok segítségével a beavatkozások kidolgozására szolgál. A kidolgozandó monitoring rendszer főbb tartalmi elemei:

- felújított épületek és város részek száma;
- a fejlesztéssel érintett területek nagysága;
- új funkciók betelepődése a fejlesztés nyomán elérhető (köz- és profitorientált) szolgáltatások száma;
- a fejlesztések által érintett lakosság létszáma.

Mellékletek

1. sz. melléklet A tervezett tevékenységek típusa

Tevékenység típusa	Gazdasági funkciót erősítő	Városi funkciót erősítő	Közösségi funkciót erősítő	Közzféra funkciót erősítő	Az infrastrukturális beruházásokat kiegészítő kisléptékű („soft”) elemek	
Finanszírozó strukturális alap	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ESZA
Tevékenység neve		A 2-es út bal oldalán lévő zöldfelület, park felújítása, pihenő szigetek létesítésével a zöldfelület megnagyobbítása				
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)		Kossuth utca és Korányi utca belsőség, 2-es főút bal oldala a templomkerttől az egészségházig				
Tevékenység neve			A művelődési ház nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, az épület akadálymentesítése			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság Rákóczi út 26.			
Tevékenység neve		Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben				
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)						
Tevékenység neve		A városközpont területén lévő járdák, utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízelvezető rendszer kiépítése, új járdák				

		építése.				
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns) Kossuth és Zrínyi utcák, Polgármesteri Hivatal, Nagyparkoló, a volt Börzsöny étterem mögötti parkoló, egészségház parkolója						
Tevékenység neve					A volt honvédségi laktanya területén lévő termelő infrastruktúr a hálózatok, közművek felújítása.	
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)					2651 Rétság belterület hrsz: 356/26	
Tevékenység neve				A polgármesteri hivatal épületének tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése.		

Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)				2651 Rétság, Rákóczi út 20.		
Tevékenység neve			Óvoda épület földszintjén konyha kialakítása, tetőtérben étkeзде és az iskola épületével összekötő folyosó építése			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság,			
Tevékenység neve			A római katolikus templom épület belső részeinek felújítása és akadálymentesítése.			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság, József A. u. 2.			
Tevékenység neve			Az evangélikus imaház épülete külsejének felújítása, homlokzat felújítás			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság, Rákóczi u.			
Tevékenység neve	A cukrász üzem-, és a vendégtér bővítése,					

	korszerűsítése					
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)	2651 Rétság, Nagyparkoló tér 1.					
Tevékenység neve			Iskola épület azbeszt mentesítés, homlokzati hőszigetelés, akadálymentesítés			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság, Rákóczi út 30.			

7. táblázat Összefoglaló indikátor tábla

Mutató neve	Mutató típusa (output/eredmény)	Bázisérték	Minimálisan elvárt célérték, amennyiben pályázati felhívásban megadva	Célérték elérésének időpontja	Célérték a megvalósítási időszak végén	Célérték az 5 éves kötelező fenntartási időszak végén	Mutató forrása	Mutató mérésének módszere és gyakorisága
A támogatással érintett területen telephellyel rendelkező vállalkozások számának növekedése (db)	output	0	2	2011	2	2	önkormányzat	éves
Városrehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága (ha)	output	2	-	2011	2	2	önkormányzat	éves
Támogatással érintett lakosok száma a rehabilitált településrészekben (fő)		200	-	2011	200	200	önkormányzat	éves
Megőrzött munkahelyek száma (db)	output	4	-	2011	4	4	önkormányzat	éves
Teremtett munkahelyek száma (fő)		2	-	2011	2	2	önkormányzat	éves
Teremtett munkahelyek száma – nők (fő)		1	-	2011	1	1	önkormányzat	éves
Teremtett munkahelyek száma – hátrányos helyzetűek (fő)		0	-	2011	0	0	önkormányzat	éves
Új városi funkciók betelepülése/ a fejlesztés nyomán elérhető (köz- és profitorientált) új típusú szolgáltatások száma a projekt által érintett településrészen (db.). Az új funkciók, szolgáltatások Megnevezésével: Autóbuszpályaudvar	output	0	0		1	1	telekkönyv	éves
A támogatott projektek eredményeként elért energia megtakarítás								

További szakmai indikátorok:

Mutató neve	Mutató típusa (output/eredmény)	Bázisérték	Minimálisan elvárt célérték, amennyiben pályázati felhívásban megadva	Célérték elérésének időpontja	Célérték a megvalósítási időszak végén	Célérték az 5 éves kötelező fenntartási időszak végén	Mutató forrása	Mutató mérésének módszere és gyakorisága
A projekt révén megerősített funkciók száma (köz- és profitorientált szolgáltatások száma a projekt által érintett településrészen) (db.). A megerősített funkciók, szolgáltatások megnevezésével	output	4	4	2011	4	4	önkormányzat	éves
Létrehozott munkavégzésre használt szintterület (m ²) (iroda, kiskereskedelmi egységek, szolgáltató egységek, piac, stb.) nagysága. Tételesen felsorolva.	- kiskereskedelmi egységek: output - szolgáltató egységek: output	- kiskereskedelmi egységek: 2 - szolgáltató egységek: 2	2	2011	kiskereskedelmi egységek: 2 - szolgáltató egységek: 2	kiskereskedelmi egységek: 2 - szolgáltató egységek: 2	Vállalkozási/önkormányzat	éves
Létrehozott közösségi szintterület	- kiskereskedelmi egységek: output	- kiskereskedelmi egységek: 154	-	2011	- kiskereskedelmi egységek: 154	- kiskereskedelmi	Vállalkozási/önkormányzat	éves

nagysága (m2) Tételesen felsorolva	- szolgáltató egységek: output	- szolgáltató egységek: 198			- szolgáltató egységek: 198	egységek: 154 - szolgáltató egységek: 198		
A fejlesztés nyomán újrahasznosított, korábban felhagyott ingatlanok száma a projekt által érintett akcióterületen (db)	-	-	-	-	-	-	-	-
Lakossági elégedettség (%)	eredmény	-	-	2011	10	10	önkormányzat	éves
Beruházásba bevonat magántőke nagysága (Ft)	output	100 mFt	-	2011	10	10	Vállalkozási	éves
Teremtett munkahelyek száma, állandó és időszakos, közvetett és közvetlen 500 m Ft projektnagyságig /	eredmény	10	-	2011	10	10	Vállalkozási önkormányzat	éves
Akcióterületen letelepedő KKV-k száma	eredmény	10	-	2011	10	10	Vállalkozási önkormányzat	éves
Az akció keretében képzési - foglalkoztatási programban részt vevők száma (fő)	eredmény	15	-	2011	15	15	Vállalkozási önkormányzat	éves

4. térkép A volt honvédlaktanya

107

2. sz. melléklet Fotó dokumentáció a szegregációval veszélyeztetett területekről

1. kép Leendő buszpályaudvar területe 2. kép Leendő buszpályaudvar területe

3. kép Kossuth utca a XVII. sz-i Harangláb 4. kép Kossuth utca – szegregációval veszélyeztetett terület

5. kép Szanálással érintett házak a Kossuth utcán 6. kép Szanálással érintett házak a Kossuth utcán

7. kép Köztársaság utca 8. kép Köztársaság utca

– szegregációval veszélyeztetett terület – szegregációval veszélyeztetett terület